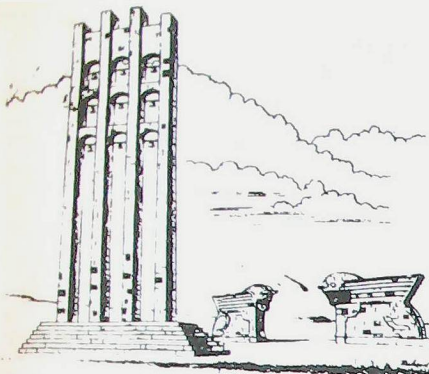

ՄԱՐՏԱԲԱՆ ՏԱՐԺԱՐԱԲԱԺ

BUENOS
AIRES,
AÑO XIII,
N° 420

Miércoles,
7 de enero
de 1987

FIEL EXPRESION DEL PENSAR DEMOCRATA LIBERAL DE LAS COLECTIVIDADES ARMENIAS DE SUDAMERICA
PRIMER PERIODICO ARMENIO DE SUDAMERICA IMPRESO EN SISTEMA OFFSET.

Saludo de Navidad:

“Cristo nació
y se reveló”

Bendiciones
de S.S. Vazkén I
desde Etchmiadzín

«ՓԱՆԻՔ Ի ԲԱՐՋՈՒՆՍ ԱՍՏՈՒԾՈՅ ԵՒ

ՅԵՐԿԻՐ ԽԱՂԱՂՈՒԹԻՒՆ,

Ի ՄԱՐԴԻԿ ՀԱԾՈՒԹԻՒՆ»

Կարգեց

En este número:

Reportaje al
Escribano
Gregorio Hairabedian
(IIª parte)

Léalo en página 8

Partieron para Armenia alumnos del Instituto “Marie Manoogian”

El 23 de diciembre ppdo., partieron para Armenia alumnos del Instituto “Marie Manoogian”, quienes —como ya se ha hecho costumbre dentro de la vida institucional de la U.G.A.B.— permanecerán en la Madre Patria por espacio de veinte días, en el transcurso de los cuales tendrán oportunidad de conocer la tierra de sus antepasados.

En efecto, los alumnos, que viajaron acompañados por la Srta. Gloria Sarafian y la Sra. Hilda Aschian, pasaron el Año Nuevo en Ereván y la víspera de la Navidad, en San Etchmiadzín, donde tuvieron la oportunidad de asistir a la Santa Misa y besar la diestra de S.S. Vazkén I.

Conforme a lo planeado, también tendrán la oportunidad de visitar los distintos lugares históricos de Armenia y apreciar su diario renacimiento económico y cultural.

Se creó la Cámara de Cooperación Económica Argentino-Armenia

Información en página 7

Una carta del Embajador turco y su desmentida, en un diario de Chile

En su edición del 5 de diciembre ppdo., el diario "El Mercurio" de Chile, publicó la siguiente nota en su "Correo de Lectores".

ARMENIOS

Señor director:

Con referencia al artículo aparecido en su diario el 18 de octubre de 1986, quisiera solicitar su atención para hacer algunas observaciones que, debido a mi reciente llegada a Chile, no pude formular con anterioridad.

1. La definición de Armenia tal como aparece en el artículo es absolutamente falsa y tendenciosa, ya que no se fundamenta en ningún hecho histórico ni geográfico.

co. En ningún momento de la historia los armenios han constituido una mayoría en territorio turco alguno ni una entidad política. Ningún territorio armenio ha sido tomado por los turcos. En 1919 se creó una república armenia más allá de las fronteras de Turquía, tal cual posteriormente fue integrada a la Unión Soviética.

2. El número de armenios que perecieron durante la Primera Guerra Mundial fue de trescientos mil, según el representante armenio en la Conferencia de Paz celebrada en París en 1919. Gracias a los afanes de emulación del terrorismo y de la propaganda, esta cifra llega ahora a uno o 1,5 millones. En cambio, no se mencionan nunca las circunstancias de una

guerra terrible durante la cual una pequeña minoría armenia se alzó contra las autoridades nacionales legítimas turcas, y se unió al ejército enemigo que ocupaba entonces el territorio nacional, causando daños militares y civiles y, sobre todo, pérdidas de vidas humanas en las poblaciones tanto armenio-cristianas como turco-musulmanas, calculándose las víctimas de estas últimas en 2,5 millones. Es interesante notar que los sentimientos humanitarios de algunas personas sólo se limitan a los cristianos, no habiéndose mencionado nunca la pérdidas de vidas humanas turcas.

3. Podemos, en consecuencia, preguntarnos cuál es la oportunidad de un ar-

tículo semejante que contiene tales inexactitudes respecto de acontecimientos que no guardan ninguna relación entre sí. ¿No es acaso una publicidad como ésta la que busca el terrorista?

Dejo, por lo tanto, estas observaciones a su buen criterio. Deseo agradecerle, asimismo, el haber tenido a bien citar algunos pasajes de las declaraciones del Primer Ministro Turgut Ozal a un diario francés.

Nurettin Karakoylu
Embajador de Turquía

Como respuesta a esta carta del embajador turco, el mismo diario, en su edición del 8 de diciembre, bajo el título "Reescribiendo la historia" publica otra carta de un lector, que dice lo siguiente, para rectificar las tergiversaciones históricas turcas:

Reescribiendo la historia

Señor Director:

En la carta del Embajador de Turquía sobre Armenia, publicada el pasado 5 de diciembre, se deslizan inexactitudes que podrían desorientar a lectores no informados.

Una cosa es repudiar absolutamente el terrorismo criminal del Ejército Secreto Armado para la Liberación de Armenia (E.S.A.L.A.), herencia bárbara del propósito de expansión soviética, como su diario lo indicó en junio de 1984 ('El instrumento armenio'), otra muy distinta es reescribir la historia, como quería hacerlo el Em-

bajador.

Respecto de la existencia de Armenia como país y sus fronteras, parece algo desmesurado el deseo de desentenderse sin más de casi treinta siglos de historia documentada. Tal vez, el Embajador pueda desestimar la Torah y la Biblia, que aluden con precisión a Armenia y al monte Ararat. Pero difícilmente podría hacer otro tanto con la historia de Roma, que, por ejemplo, consigna, entre otros múltiples testimonios, los triunfos de Pompeyo y de Antonio sobre Armenia, justamente en territorios hoy bajo el dominio de Turquía, o en momentos de bonanza diplomática, la invitación de Nerón a Tiridates, rey de Armenia para agasajarlo como huésped de honor. Naturalmente, nada de lo anterior es atribuible a la propaganda armenia contra el pueblo turco, ya que faltaban muchos siglos para que éste iniciase su desplazamiento desde las estepas asiáticas hacia Occidente.

Testimonios como los precedentes, bastante más recientes y provenientes de terceros no armenios, son asimismo decisivos respecto del genocidio, incluso sin ahondar en los archivos de todas las cancillerías de las potencias de la época, que se refieren muy coincidentemente al hecho, baste recordar el Informe Whitaker, cuya consideración en 1985 por la Subcomisión de Derechos Humanos de la O.N.U. en Ginebra tanto alarmó a las autoridades turcas. El propio Embajador admite en su carta que perecieron trescientas mil personas, en vez de

(continúa en pág. 2)

São Paulo:

Encerrada a XII Copa Armênia

No último dia 23 de novembro, foi encerrada a XII Copa Armênia, principal evento esportivo da coletividade armênia de São Paulo, instituída e organizada pela UGAB - União Geral Armênia de Beneficência, que neste ano sagrou campeã a equipe do Clube Armênio.

O evento marcou a inauguração do Ginásio de Esportes Hagop Mavian da UGAB, que sediou todos os jogos e na solenidade de encerramento, o presidente em exercício da entidade, Dr. Antonio Miksian, fez uso da palavra para agradecer as diversas equipes que partici-

raram desta copa e para parabenizar todos os vencedores.

Em clima de muita alegria, foram entregues os troféus as equipes vitoriosas, sendo que o Clube Armênio, além do Troféu Geral, neste ano denominado "Zaven Der Haroutiounian", em homenagem ao presidente da UGAB - SP, recebeu também o Troféu Copa Armênia, tendo a honra de ser o guardião desta taça transitória até a realização da próxima Copa Armênia.

A JEA - Juventude Evangélica Armênia, recebeu o Troféu Disciplina "Elias Katur-

djian" e o Clube Armênio conquistou também o Troféu Amizade "Haiganouch Dadian".

Na classificação geral, as equipes obtiveram a seguinte colocação:

- 1º Clube Armênio
- 2º UGAB
- 3º SEC-MAPA
- 4º U.J.A.
- 5º J.E.A.

Após a bênção religiosa, oficializada pelo Bispo Dátev Karibian — Prelado da Diocese da Comunidade Apostólica Armênia do Brasil, os atletas vencedores festejaram ao som de Ereván Erebuni.

União Geral Armênia de Beneficência Escola "Paren e Regina Bazarian"

Matrículas abertas para crianças de 3 a 9 anos de idade

Regime Semi-Internato (das 8.00 as 16.00 horas)

Cursos: Educação Infantil • Pré-Primário • 1ª e 2ª Série do I Grau

Informações: Secretaria da Escola a Rua Ferreira de Araújo N° 212 São Paulo SP - Fone: 813 -6439

La U.G.A.B. agasajó a su Secretario Honorario, Sr. Kevork Keshishian

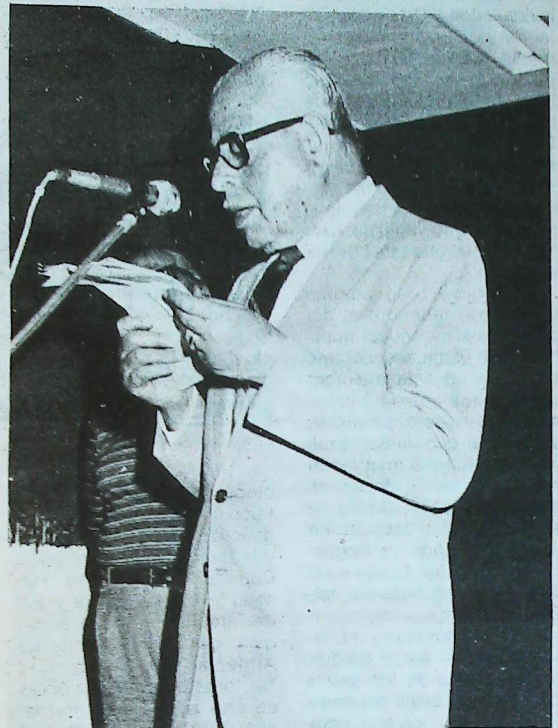
La filial local de la U.G.A.B. realiza todos los años, en el mes de diciembre, una cena de "despedida del año" en la cual agasaja a todos los integrantes de comisiones y colaboradores de la institución. En la última oportunidad, la cena se realizó el martes 16 de diciembre ppdo., pero ésa no fue una cena igual a las anteriores sino que tuvo un matiz muy especial: en su transcurso, se homenajeó al Sr. Kevork Keshishian, Secretario Honorario de la institución, por su larga trayectoria en beneficio de Parecordzagán.

Asistieron a la cena numerosas personas, quienes quisieron de esa manera, expresar su agradecimiento a tan importante luchador de la armenidad.

Para destacar sus cualidades de dirigente, durante la reunión, habló el Sr. Hovsep Youssefian, miembro del Consejo Central de la U.G.A.B., quien recordó su fecunda tarea del Sr. Kevork Keshishian dentro de la institución.

El Sr. Kevork Keshishian recibe un obsequio, en reconocimiento a su labor en la institución.

Habla el Sr. Kevork Keshishian.

Carta del Embajador turco y su desmentida, en un diario de Chile

(viene de pág. 2)

de la cifra más aceptada de un millón y medio. Aun si se acepta su versión, ello no aminora la barbarie del acto.

Es entendible que Turquía no quiera recordar páginas que no honran su pasado. Lo es menos el que destine tan enormes recursos a una propaganda que no puede prosperar, pues se estrella contra hechos de los que existe indestructible constancia. Si lo que se desea es realmente cerrar una herida abierta, hace ya demasiado tiempo, más conducente sería asumir su propia historia con serenidad y buscar el apaciguamiento en un examen razonable de lo ocurrido, como, por lo demás, lo hacen en privado no pocos turcos ilustrados. Eso permitiría, además, poner en mayor relieve la total pugna entre los cultos, laboriosos y pacíficos armenios que constituyen la gran mayoría de los que debieron dispersarse en la diáspora posterior a las masacres, y el fanatismo terrorista del E.S.A.-L.A., que iguala en el asesina-

nato a algunos nietos de las víctimas con los victimarios de entonces.

Persistir en negar la verdad, perpetúa un encono estéril. Más sabia sería una reacción como la de Alemania Federal frente al pueblo judío. La inutilidad del intento opuesto queda ilustrada por una frase del propio Hitler. Cuando a éste se le repre-

sentó por un colaborador el problema de imagen a que daría lugar la liquidación de dicho pueblo, el Führer rechazó la observación diciendo: "¿Qué importa? ¿Quién se acuerda hoy de los armenios?" La historia ha demostrado que también en eso estaba equivocado.

L Goldsmith

Silvana y Mariana Ekshian, Claudia Akhian

Points d'élivel

TRICOTS

Galería del Este

M. T. de Alvear 628
Local 22 - Tel. 312-4239

U.G.A.B.-U.G.A.B.-U.G.A.B.-U.G.A.B.-U.G.A.B.

Instituto Marie Manoogian Sección Primaria "Berdjuhi Emirian"

Necesita docentes
con capacitación y experiencia
para cubrir vacantes en grado
y área Educación Física
Presentarse de lunes a viernes de 9 a 12 hs.

ARMENIA 1322. CAPITAL

Asesoría técnica de riesgos industriales
y contratación de seguros generales

Operamos hace más de 20 años con las mejores compañías del país

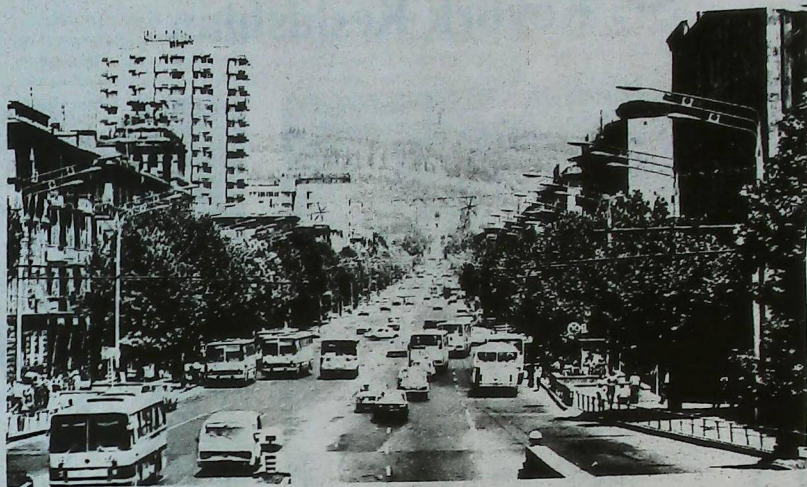
BONIFICACIONES Y REINTEGROS A LA COLECTIVIDAD
BME. MITRE 777 7º B. Capital T.E.: 49-1942/1886

Inspirada en mi Madre Patria

Con los auspicios de la U.G.A.B. y la dirección del Instituto Marie Manoogian, invitada por el Comité de Relaciones Culturales de Armenia con la diáspora, pude participar en el Curso de Perfeccionamiento Docente de Idioma Armenio, que durante veinticinco años ininterrumpidos, brinda como estímulo y reconocimiento a todos aquellos maestros de la diáspora, que realizan esta hermosa y ardua tarea de enseñar.

Aquello que todo armenio y fundamentalmente el docente anhela, conocer nuestra Madre Patria, reencontrarse con su esencia, absorber con plenitud todo lo que hace a nuestro acervo cultural, comprobar que nuestras raíces históricas se mantienen vigentes a través de los siglos, lo realicé en el mes de agosto pasado, después de veinticinco años de docencia, al visitar la Armenia renacida y su hermosa capital, Ereván.

Fuimos cincuenta y un docentes, provincianos de dieciocho países de los extremos más distantes del mundo que nos dimos cita, para iniciar juntos el cuatro de agosto, un curso intensivo, que abarcó las distintas áreas del conocimiento: geografía, historia, arquitectura armenia, psicología, literatura antigua y contemporánea, análisis y comprensión de textos, didáctica, armenología, teatro, música, poesía, etc., alternando estos con visitas didácticas programadas, al Observatorio Astrofísico de Piuragán, al Museo Nacional de Historia, al Museo de Manuscritos Antiguos (Madenatán), que cuenta con auténticas joyas de colección, entre las que hay algunas que pesan desde los doce gramos hasta los treinta kilos, que se conservan en un ambiente especialmente climatizado; al Museo de Ereván; al Museo Etnográfico de Sardarabad, cuyo director, el Dr. L. Parseghian, a sus innumerables méritos agrega la ci-

clópea tarea de la reconstrucción del único templo pagano de Garní (siglo I a. C.) y la dirección del Complejo Cultural y Polideportivo "Hamalir", de interesante y audaz arquitectura, que es orgullo de todo habitante de Armenia; a la Pinacoteca Nacional, con valiosas obras de arte armenio e internacional; a la Galería de Arte Infantil, que fue la primera inaugurada en su género, donde se exponen trabajos de niños de noventa y cinco países, cuyas edades oscilan entre tres y dieciséis años; al Museo de Arte Popular, que interesa por la calidad de los trabajos expuestos, todos ellos de personas dedicadas a otras actividades (músicos, médicos, empleados, etc.).

También realizamos varias visitas a talleres artesanales, entre los que nos impactó el del artista nacional Ardzrun Berberian, orfebre y estilista muy particular, que se destaca por la belleza de sus piezas; además, asistimos a actividades culturales en los salones del Comité de Relaciones Culturales con la diáspora, donde se proyectaron películas nacionales; presenciamos actuaciones de recitadores conocidos;

escuchamos conciertos de música clásica y religiosa armenia, con la participación de la exquisita cantante Luciné Zakarian, quien con dulce voz nos conmovió al entonar su famoso "Grung". Conocimos, también a la renombrada locutora de Radio y Televisión, Sra. Vera Hagopian, quien con avasallante personalidad y cálido acento, dirige su mensaje diariamente desde Armenia, en la emisión del programa cultural para América Latina, "Ereván e Josum". Destaco así, algunas de las más importantes visitas que efectuamos durante nuestra permanencia, por lo que nos permitimos decir que Armenia, actualmente, es sinónimo de cultura y progreso vital.

Nosotros, que durante treinta días fuimos agasajados en nuestra Madre Patria, sentimos la atención, la espontaneidad afectiva y la generosidad secular de nuestros hermanos de Armenia, disfrutamos su alegría y hospitalidad; nos impresionamos con la voluntad férrea del hombre que trabaja con perseverancia y amor, transformando la aridez de su tierra montañosa en fértiles campos sembrados, que construye día a día la ciudad

de belleza característica en sus líneas, y pujante arquitectura moderna; observamos sus parques con frondosos sauces llorones (árbol nacional: urreni) y las originales fuentes de aguas surgentes, que hidratan la capital; nos asoleamos bajo el radiante sol del verano; bebimos el agua helada y cristalina de sus bebederos dispersos en las esquinas; acariciamos sus piedras milenarias; observamos el límpido cielo; fuera de Ereván, en los jardines maternos de Leninagán, danzamos con los niños, al agasajarnos con flores cultivadas por ellos, al son de canciones infantiles de dulce y poético lenguaje, emocionándonos hasta las lágrimas; presenciamos el espectáculo de culminación de la colonia de vacaciones "Zepiur" en "Dzaghatz Tzor"; fiesta final de los pioneros (boy scouts) y allí bailamos al unísono, con los niños vestidos de típicos trajes multicolores, disfrutamos de la variedad de danzas y destrezas; nos mezclamos con los alumnos de dieciocho países diferentes, que habían llegado con sus respectivos maestros, para compartir las vacaciones estivales con los docen-

tes de Armenia y la diáspora; fue un júbilo unánime, un espectáculo maravilloso e inolvidable. Todo parecía mágico y etéreo.

Seguíamos descubriendo Ereván durante el día y la noche, llegando al pie del monumento donde se yergue altiva la Madre Patria, para observar la vista nocturna de la ciudad, con sus luces multicolores, desde los Jardines de la Victoria; nos dirigimos a Dzidzernagaper (Fuente de las Golondrinas) para testimoniar nuestro sentido respeto a los queridos mártires; arrodillados, sollozamos de impotencia, para luego engullecernos firmemente, con el "Complejo Cultural" construido en los mismos jardines, como respuesta contundente, de la brillante realidad de Armenia a los recordados mártires. Visitamos los símbolos antiguos de nuestra fe cristiana, Khaghart, S. Hripsimé, S. Gaiané, Zvartnotz, Etchmiadzin... Reverenciamos al "maestro de los maestros", Mesrob Mashdotz, en Oshagán; besamos los "jachkars", encajes de piedra diseminados por doquier, y testimonios visibles de nuestros antepasados, tan lejanos de la Armenia de hoy; así sentimos la falta de nuestra tierra... y todos juntos, desde la cima del monumento de la Victoria, gritamos al viento, en los límites de Leninagán, el "Zartir Lao", como canción de protesta; acoñados, nos empequeñecemos ante la majestuosidad del Ararat y rezamos con unción, a la luz de las titilantes velas, en la profundidad del "Jo Virab"... y entonces, en silencio, comprendimos que nos habían hecho daño... que nos habían quitado algo muy valioso y bello... Así, vivimos los días, de esta multifacética y enriquecedora experiencia que quedará indeleble en nuestro pensamiento, con instantes plenos de inspiración y sensibilidad que surgieron a cada paso.

(continúa en pág. 5)

WARNES 999. CAPITAL
Esq. Av. Juan B. Justo
T.E.: 855-0562

Accesorios para el automotor
Venta y colocación en el acto

Audio - faros - bocinas - aire acondicionado

crystalps tonalizados - techos panorámicos - polarizado de cristales -

Sábados: abierto hasta las 13.00

Lutufyan Hnos. S.A.

Fábrica de pañuelos y toallas
Estamperías
y tintorerías de hilados

Larrea 738

Francia 275

Cap. Fed.

San Martín (Pcia. de Bs. As.)

Inspirada en mi Madre Patria

(viene de la pág. anterior)

Gracias a la invitación que realiza el Comité de Relaciones Exteriores Culturales con la diáspora, conjuntamente con el Ministerio de Educación de Armenia, aprendí a través del intercambio; me enriquecí con el diálogo constante y las conferencias de profesionales y eruditos en su especialidad, comprobé el alto nivel del curso, la pedagogía aplicada con sus orientaciones modernas, la preocupación constante de esta entidad, por perfeccionar los programas de estudios en todos sus aspectos; sentí que no habla terminada mi aprendizaje, pues, los que ejercemos la sublime tarea de educar a las nuevas generaciones, asumimos allí la importante responsabilidad que se nos ha confiado, de transmitir al alumno de la diáspora el espíritu del sentir armenio e iluminar sus mentes con la luz del nuevo sol de Armenia, algo difícil de lograr, en este período que atraviesa nuestra sociedad.

Todos los asistentes al curso, fuimos aleccionados con los últimos avances del país, y altamente beneficiados por lo que recibimos, coincidiendo con la feliz denominación de "Grupo del

25° aniversario"; elogiamos la oportuna e inteligente iniciativa del gobierno, que organiza este reencuentro de descendientes de armenios diseminados por el mundo, aunándonos por medio de **nuestro idioma**, para disfrutar del sucesivo agasajo de nuestra gran anfitriona, la **Madre Patria**.

Así, fueron de gran aliado los conceptos vertidos sobre el docente de la diáspora, por las distintas personalidades que tuvieron la deferencia de recibirnos; en el Centro Estatal de Radio y Televisión, la conocida Dra. en Arte Dramático, Elisa Samuelian, dijo: **"El de ustedes, los maestros, es un verdadero frente de batalla"**. En el Comité de Relaciones Culturales de Armenia con la diáspora, su presidente, Sr. Garlen Dallakian, afirmó **"Este ramillete de docentes agrupados aquí, debe continuar en el exterior, admitiendo que el maestro en el exterior realiza la tarea más difícil para la continuidad del armenio"**. El Sr. Fadei Sarkissian, presidente del Consejo de Ministros del gobierno, expresó: **"Vuestra tarea es altamente significativa y valorada por nosotros"**, y final-

mente, al dirigimos a la Santa Sede de Etchmiadzin, como corolario de nuestra visita, para recibir la bendición de S.S. Vazkén I, Católicos de todos los armenios, en su legado máximo, nos transmitió estas sabias palabras: **"La armenidad de la diáspora debe ser resguardada como principio vital, y la heroica lucha a la que Uds., los maestros de la diáspora, están abocados, representa la tarea más importante a cumplir, para salvaguardar la nueva generación y nuestros hijos legítimos"**.

Después de estos juicios valorativos sobre nuestra labor, sólo nos restan palabras de sentida gratitud, extensiva a todos nuestros profesores, a los encumbrados disertantes, al Ministerio de Educación, al Comité de Relaciones Culturales de Armenia con la diáspora, y personalmente a la Comisión Directiva de la U.G.A.B. y Dirección del Instituto Marie Manoogian de Buenos Aires, por haber cristalizado este deseo, que es el sueño de todo docente de la diáspora.

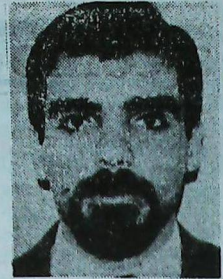
Zepiur K. de Kopuchian
Docente del Instituto
"Marie Manoogian"

Joven profesional armenio, premiado

El Hospital "Piñero" de esta Capital otorgó recientemente, el premio de clínica médica "Hospital Parmenio Piñero" a los Dres. Ernesto O. Bononi, Juan Rogelio Canosa, Ignacio L. Calb, Jorge L. Durquet, Hugo A. Bloise y **Sergio Mirakian**, por el trabajo "Gastritis".

Nos complace este galardón que recibió entre otros, el joven médico Sergio Mirakian, pues habla, a las claras, de su capacidad profesional, que irá, sin duda, en ascenso.

El Dr. Sergio Mirakian es

concurrente de la Sección Gastroenterología del Hospital Piñero y miembro titular de la Asociación Médica Argentina.

Esperanza

No sé qué sueñas, qué deseas, pero tenemos mucho en común.

Somos hermanos; una misma raíz nos une. Pertencemos a un tronco milenario, fuerte y tosuto, acostumbrado, resignado al dolor.

Para este año que iniciamos, mi sueño es que nos encuentre firmes y juntos.

Mi deseo es que no me acostumbre a la indiferencia que la sangre hiela; que no envidie a mi hermano que asciende, va que con él lo hago; que no derribe el poder si está en la cúspide, porque con él estoy; que pueda respetar otras ideas

porque armonía no es uniformidad.

Los jardines más hermosos no son los que tienen sólo rosas, sino también orquídeas, cardos y camelias.

Sabe, nuestras raíces no están donde debieran y se lastiman sensibilizadas, pero aún así, sigamos adelante. Otro año viene cargado de esperanzas. Y si sueñas o deseas algo superior para nosotros, hagamos las cosas de la mejor manera.

Unámonos, olvidando viejas querellas por una razón, entre muchas otras: porque **todos tenemos sangre armenia**.

Jazmin

Unión General Armenia de Beneficencia Instituto Marie Manoogian

- En la avanzada de la educación -

Pre-escolar • Jardín de Infantes

"Srpuhí Ekshian"

Escuela Primaria Integral

"Berdjuhí Emirian"

Colegio Secundario

"Doris Tchinnosian"

BACHILLERATO MERCANTIL 1° AL 5° AÑO

Año Lectivo 1987

Abierta la inscripción

U.G.A.B.

**Colegio
Secundario**

"Doris Tchinnosian"

Año Lectivo 1987

Abierta la Inscripción

Bachillerato Mercantil 1° al 5° Año

Nómina de las asignaturas que se dictan

Lengua Nacional • Inglés • Armenio • Historia
Historia armenia • Música • Cultura Armenia
Literatura armenia • Religión • Geografía de Armenia
Matemática • Ciencias Biológicas • Geografía
Educación Cívica • Cultura Musical • Plástica
Mecanografía • Contabilidad • Educación Física
Metodología del Estudio • Dibujo Publicitario
Administración de Empresas • Computación • Química
Mercología • Sistematización Administrativa
Estadística • Matemática Financiera
Organización Empresarial • Sociología Laboral
Economía Política • Legislación Fiscal
Dinero, Crédito y Bancos • Antropología Social

Sala de computación - Gimnasio cubierto

Biblioteca - Laboratorio - Buffet escolar

EL TÍTULO DE BACHILLER MERCANTIL CAPACITA A
LOS ALUMNOS AL INGRESO A TODAS LAS
CARRERAS UNIVERSITARIAS

Encuentro de esperantistas en Ereván

Esperantistas de las repúblicas del Cáucaso se reunieron en Ereván en una conferencia que dedicaron al Año Internacional de la Paz.

Participaron del encuentro invitados de Leningrado y Tallin, quienes coincidieron en utilizar el esperanto, inventado casi cien años atrás como idioma de la paz y de

la comprensión mutua.

En efecto, la presidenta de la Asociación de Esperantistas de Armenia, Susana Machkalova, expresó que hay clubes de esperantistas en muchas regiones del mundo y añadió: "nos esforzamos en conocer lo más posible sobre nuestros co-

legas y las costumbres y tradiciones de distintos pueblos; pero, para eso, necesitamos la paz".

Los participantes de las reuniones intercambiaron opiniones sobre el trabajo de sus clubes y asistieron a conciertos y distintas veladas artístico-culturales.

La Biblioteca Nacional de Armenia

Una colección de sermones, publicada en San Petersburgo en 1717, después de su restauración, pasó a la sección de "Libros raros e invaluables" de la Biblioteca Nacional de Ereván.

En esta colección, hay más de diez mil libros en muchos idiomas. Con sus folios oscurecidos por el tiempo, los libros versan sobre historia, geografía, arquitectura, filosofía y matemáticas. Hay también obras de arte, diccionarios y calendarios.

En la biblioteca, despierta un interés singular, el primer libro armenio impreso,

"Urpatakirk" (libro eclesiástico) publicado en 1512 en Venecia, por el impresor armenio Hagop Megapart.

No menos valiosos son los ejemplares del primer periódico armenio, "Azdarets", que se publicaba entre los años 1794-1796 en Madrás, India.

En la biblioteca, se pueden encontrar libros sumamente raros por su forma y tamaño. El mayor de ellos pesa unos quince kilos y fue publicado en Venecia a finales del siglo XVII. El más pequeño es un diccionario que pesa dos gramos.

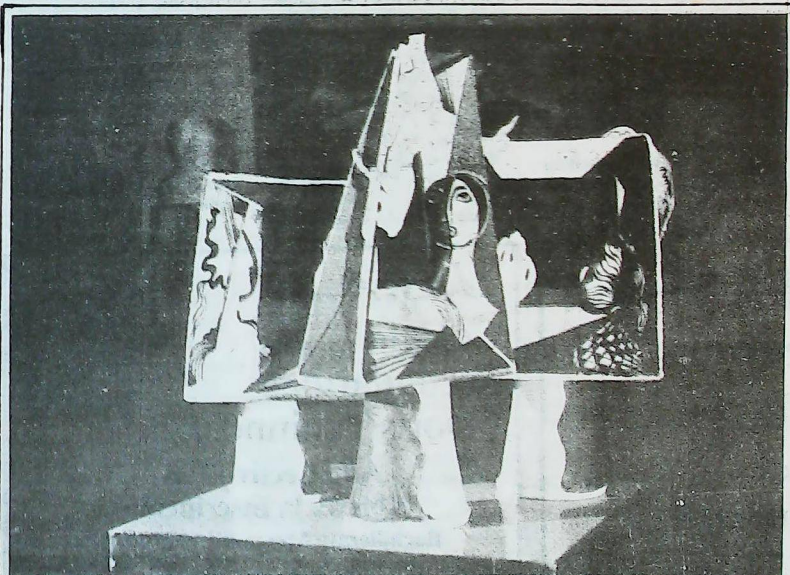
Represa hidroeléctrica en el río Vorodán

Una represa de casi cien metros de altura cortó el cauce del río montañoso Vorodán, en el sureste de la república. Allí se construye una central hidroeléctrica, la última de la serie del Vorodán.

En la sala de máquinas de la central, ya se empezaron a montar los generadores y

turbinas.

Esta es la tercera central hidroeléctrica del río Vorodán. En su conjunto, generará, anualmente, casi un millón de kilovatios por hora de energía eléctrica, para cubrir las necesidades de la industria minera y de las ciudades y pueblos de Zambazur.

"Bailarinas", obra de Van Soghomonian.

Profesionales Profesionales Profesionales Profesionales

MEDICOS

Dr. Arslanian
Urología
Adultos-niños
Paraguay 958
T.E.: 311-0221

MEDICOS

Dr. Sarkis Balassanian
Jefe División Cardiología
Hosp. J. Pirovano
(Electrocardiograma Ergometría - Holter - Ecocardiograma)
Callao 531 - 1°C - T.E. 40-7589

Dr. Jorge L. Balassanian
Médico Unidad Coronaria
Hosp. J. Pirovano
(Electrocardiograma)
Urgencias: T.E. 701-6137

DENTISTAS

Dr. Pedro Balassanian
Lun. miérc. vier. de 15.30 a 20.00
TARJETA "VISA"
Corrientes 2221 2° "C"
T.E.: 47-1443

DENTISTAS

Dr. Daniel Vanesckieian
Odontólogo
Lun. y miér. 17.00 a 20.00 hs.
Virrey Loreto 2446 3° B
T.E.: 782-3976 / 35-6530

ESTUDIO CONTABLE IMPOSITIVO

ESTUDIO CHOLAKIAN
Jurídico Contable-Impositivo-Computación
Dr. Claudio A. J. Cholakian - Abogado
Dr. Marcelo R. G. Cholakian - Contador
Sarmiento 1469 7° F 49-4705 / 45-1779

ESCRIBANOS

Gregorio Hairabedian
Escribano
Av. Roque Sáenz Peña 570 3°
T.E. 33-5761

ESCRIBANOS

Dr. Arturo Balassanian
Escribano
Florida 716 2° K
T.E. 392-2768 / 3045
Lun. a Vier. de 10:00 a 18:00

U.G.A.B. 80

El poder de convicción y convocatoria que tiene la Unión General Armenia de Beneficencia es uno de los engranajes que mueve, desde hace ochenta años, a esta benemérita institución, donde convergen los hombres de buena voluntad de todos los sectores y condiciones sociales.

La U.G.A.B. es la institución por excelencia y la más importante de la diáspora armenia, por su vocación de servicio, por su altruismo y por la utilidad prestada en todo momento a la comunidad armenia toda.

El octogésimo aniversario de su fundación sorprende a esta institución bajo la presidencia vitalicia del máximo filántropo de la armenidad, don Alex Manoogian, construyendo nuevos colegios, centros culturales y sociales, cátedras de armenología en universidades, en veintiséis países donde existen más de 150 filiales. Con motivo de este fausto acontecimiento, se llevaron a cabo importantes actos conmemorativos.

Tres capitales, entre otras, festejaron la fecha con un brillo muy singular.

Washington, en la segunda quincena de junio, reunió especialmente invitados, al Sr. Juez de la Cámara Federal argentina, Dr. León Carlos Arslanian, al Dr. Vartán Gregorian, presidente de la Biblioteca Nacional de Nueva York, al Sr. Edward Djedjian, del cuerpo diplomático de los EE.UU., al Sr. Robert Gulbenkian, al Dr. T. Azeredo de Lisboa, al congresista Pashayán, al Sr. Adolfo Nanclares, de la embajada argentina de Washington, al compositor armenio Alan Hovhannés, en el 75° aniversario de su nacimiento, y muchas personalidades más quienes, en conferencias, reuniones y recitales, pusieron de manifiesto las condiciones y méritos de la armenidad en la diáspora. La conmemoración finalizó con una visita a la Casa Blanca y al congreso americano, donde se efectuaron encuentros con senadores y congresistas, acerca de temas de la causa armenia.

Buenos Aires, además de sus múltiples y cotidianas actividades, festejó el 80° aniversario con la presentación del famoso Cuarteto Gomidás y los cantantes Iliricos Chajolian y Toumanian, especialmente invitados de la Madre Patria, en el Teatro Colón; con una excursión a las Cataratas del Iguazú;

la cena de gala de la "Noche Dorada", con la actuación estelar del cantante Manuel; la nominación "Doris Tchinnosian" al colegio secundario del Instituto Educativo Marie Manoogian; la nominación "Haig Emirian" al gimnasio del Centro Alex Manoogian; una invitación especial a los miembros del I.C.O.M., a legistas de los derechos humanos, llegados al país, seminarios, reuniones sociales, educacionales y deportivas.

Y, en París, con la presencia de delegados de dieciocho países, se llevó a cabo un congreso extraordinario, en el que se programaron las actividades de los próximos años.

Es de destacar una recepción ofrecida por la embajada americana a todos los congresistas; un recital de música, con la intervención de las violinistas Ani e Ida Kavafian, el concertista Jean Der Mergherian, la arpista Susana Melidonian, los hermanos Petrossian y el grupo coral Sahag-Mesrob, en la salle Gaveau. Sin duda, lo más importante fue la cena ofrecida por el primer ministro y alcalde de París, Sr. Jacques Chirac y Sra. en el Palacio Municipal de París, con la actuación de Charles Aznavour.

Ante una nutrida y calificada concurrencia, el primer ministro Chirac tuvo palabras de elogio para la colectividad armenia y felicitaciones a la U.G.A.B. Cena de clausura, misa y homenaje al fundador Boghos Nubar, Asamblea General, durante la cual el Sr. Daniel Zarouguian anuncia la donación

(continúa en pág. 16)

En una reunión realizada el 11 de diciembre ppdo., en el Wilton Palace Hotel, y a la que asistieron representantes de importantes empresas que actúan en nuestro medio, quedó constituida la Cámara Argentino-Armenia para la industria, el Comercio y demás actividades económicas.

Es propósito de sus creadores fomentar la solidaridad de todos los miembros de la colectividad armenia residentes en la República Argentina y que desarrollen actividades económicas, a fin de propender a un mayor y mejor bienestar de la comunidad. En este sentido, promoverá acciones tendientes a:

1.) Mejorar la variedad, cantidad y calidad del abasto al mercado nacional de los productos y/o servicios que conformen su actividad económica.

2.) Desarrollar la actividad económica de sus miembros mediante la incorporación de nuevas tecnologías en todos los campos.

3.) Expandir las actividades de sus integrantes con la consecución de nuevos mercados internacionales.

4.) Promover el aumento de la oferta de trabajo en nuestro país.

5.) Defender la ética en las actividades económicas de sus integrantes.

6.) Fomentar el desarrollo de nuevas actividades lícitas y útiles al país, que propenden a un crecimiento equilibrado y armónico de sus mercados.

Asimismo, la Cámara podrá participar en congresos, conferencias y exposiciones —nacionales o extranjeras

relativas a la actividad de sus asociados y a los problemas de sus áreas respectivas.

Es propósito de la Cámara mantener permanente contacto con todas las instituciones que integran la comunidad armenia de la República Argentina, así como difundir su creación y los objetivos que la animan en el ámbito de las comunidades económicas armenias de otros países, con el fin de propiciar la constitución de cámaras empresarias similares y desarrollar relaciones con las mismas.

El primer Consejo Directivo elegido por la Asamblea Constitutiva de la Cámara, quedó integrado de la siguiente manera:

Presidente: Sr. Eduardo I. Bakchellian (GATIC S.A.). Vicepresidente 1°: Dr. Murad Eurnekian (Masis S.A.); Vicepresidente 2°: Sr. Miguel E. Sarian (Tipoti S.A.); Secretario: Dr. Ohannes Boyadjian (Danubio S.A.); Pro-secretario: Sr. Esteban Arslanian (Tri Ars S.A.); tesorero: Sr. Manuel Arslanian (Manuel Arslanian S.A.); Pro-tesorero: Ing. Manuel Daghljan (Villa Colombo S.A.) Vocales titulares: Dr. Carlos Berberian

(Productores Asociados S.A.) Dr. Jorge Torossian (Jotor S.A.), Sr. Eduardo Lutufyan (Lutufyan Hnos. S.A.) Vocales suplentes: Sr. Ohan Kalpakian (Kalpakian Hnos. S.A.) Sr. Sarkis Tenguerian (Kendwood S.A.), Sr. Teodoro Karagozlu (Karatex S.A.); revisor de cuentas titular: Sr. Eduardo Guedikian (L'equipe) y revisor de cuentas suplente: Sr. Ricardo Sukiasian (Ricosir S.R.L.)

El Consejo Directivo efectúa, por este medio, una amplia convocatoria a todos aquellos que participen de los objetivos expuestos, instándolos a que se incorporen a esta cámara empresarial.

A este efecto, los interesados podrán requerir mayor información llamando al teléfono 46-6727, o concurrendo a la sede provisoria de la Cámara, sita en Paraná 539, 4° Piso, Oficina 29 de esta Capital.

Resta decir que el asesoramiento profesional para la constitución y organización de la Cámara Empresaria Argentino-Armenia está a cargo de los doctores Rupén Rupenian, Abraham Aharonian y Oscar Aguilar Caravia.

Koulaksizian Hnos. S.A.

Fábrica de tejidos

Lima 3560. Caseros. T.E.: 750-4632/ 3501

H. Yrigoyen 1426
T.E.: 795-3836 / 8838

Florida
Vicente López

MAR DEL PLATA -PLAYA GRANDE-

Vuelven los Shish kebab de Nubar
a Mar del Plata, esta vez
con su amigo Luis

Los esperan con sus exquisitos shish
y picadas orientales en
ALMAFUERTE 215, CASI ESQUINA ALEM

EMPRESA AUTORIZADA
CON CARGO A:

América

Av. CORDOBA 4737 - Tel. 772-8539/8654

PAMI
JUBILADOS
PENSIONADOS
Y DEMAS

Calzados

LUCERNA

Carteras

Damas y niños

Federico Lacroze 2500. Cap.

T.E.: 771-7346

Reportaje al presidente de la A.I.A., Escribano Gregorio Hairabedian

(continúa del número anterior)

¿Debe desprenderse de sus expresiones que la A.I.A. ha monopolizado la cuestión vinculada con el genocidio o que desconoce el tratamiento y la intervención por parte de otras entidades de la diáspora armenia?

—Ni una cosa ni la otra. No monopolizamos ni desconocemos; simplemente, diferenciamos. En lo que a nosotros respecta, desplegamos las actividades específicas con otras pautas de contenido y de forma. En cuanto al fondo de la cuestión, esto es, a la meta, al fin, nosotros no nos proponemos la denominada "Causa Armenia" (la cual, por cierto, tiene distintas y hasta encontradas apreciaciones precisamente por sus connotaciones ideológicas y políticas) sino que lo circunscribimos al caso exclusivo del genocidio.

En lo que hace al método organizativo, nos hemos dado una estructura pluralista, no sectorial, en la que si hay algo que se excluye es el hegemonismo y el sectarismo de cualquier signo.

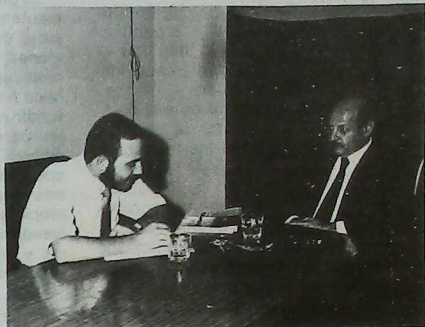
Pero, quisiera terminar la respuesta con estos interrogantes que procuran un llamado a la reflexión: ¿Es posible en el marco descripto y en el constituido por el accionar pacífico, ecuménico y en armoniosa relación con la Madre Patria, la confluencia o conjunción de todas las corrientes de la diáspora, tal como lo anhelamos fervientemente? ¿No vale la pena este intento superador de viejas y anacrónicas antinomias que han perdido el rumbo histórico por aferrarse traumáticamente al pasado? ¿Podemos bastardear el derecho a la vida, la paz y la amistad entre los pueblos con enconos comiteriles?

—Contestar esos interrogantes requiere un grado de esclarecimiento y además, de abandono de apasionamientos y distanciamientos de vieja data. Creo que todavía no hemos superado definitivamente esos prejuicios ni alcanzado en forma masiva el suficiente nivel de conciencia.

Nuevamente me permito discrepar con Ud., en términos relativos, se entiende. Insisto en que la problemática que estamos analizando y que la A.I.A. ha abordado en forma precisa y unívoca es compartida y cuenta con la adhesión de la enorme mayoría del pueblo armenio y de las bases de nuestra propia comunidad. Se exceptúan, obviamente, los círculos dirigentes cada vez más reducidos pero que detentan poderes de conducción nada despreciables y que aún gravitan por razones difíciles de sintetizar en esta nota, pero que a medida que se consolida el debate democrático —posible ahora en nuestro país— disminuye notablemente su incidencia y pone a descubierto la carencia de un proyecto globalizador.

Profundizar, entonces, la senda democrática y diseñar un plan integrador, es lo que reclama esta etapa del desarrollo comunitario. Sólo así podrá encararse el diálogo y el protagonismo desmitificador. Sólo así nos zafaremos del enconamiento dogmático.

Y siguiendo esta línea de pensamiento, vinculada con el esclarecimiento y la acción en común que esa dirigencia obstruye sistemáticamente (incitando en consecuencia a legitimar la parcialización de sus oponentes, con la consiguiente desvinculación institucional), considero muy atinadas y apropiadas las afirmaciones del Dr. Leandro Despouy en el sentido que "...el tema de los Derechos Humanos está ideologizado, politizado, manipulado..." como así también las referencias del Dr. Benjamín Whitacker, asignando carácter ecuménico a la lucha de los armenios o sugiriendo que estos se coaliguen, o aquellas que sostienen que el ob-

jetivo es impedir la repetición del genocidio (Diario "Armenia", 2/12/86, pág. 5)

Las consideraciones del Dr. Despouy encuentran verificación práctica en la desinformación y tergiversación de hechos por parte de avaros manipuladores de la opinión pública, como aconteció con el supuesto "voto negativo" del experto soviético, Dr. Sofinsky, en el seno de la Subcomisión competente de la O.N.U., en lo concerniente al reconocimiento del genocidio, mientras que las apreciaciones y recomendaciones del Dr. Whitacker encuentran su antítesis en el sectarismo divisionista y en la estrechez fanatizante del nacionalismo xenófobo.

De esta manera, se procura desviar la atención del fin primordial para diluirlo o enfrascarlo en regresivas y borrosas teorizaciones ideologizantes.

—Quiere decir, entonces, que en sustancia, coincide con mis apreciaciones anteriores en cuanto a la falta de esclarecimiento?

—Le he dicho que coincido en términos relativos, parcialmente, porque la sola presencia de la A.I.A. denota un salto cualitativo sin precedentes en nuestro medio, salto que —además— cuenta con apoyo cuantitativo cada vez más significativo.

Cualquiera sea el destino institucional de la A.I.A., subsistirá con plena lozanía su móvil fundacional y el proyecto unificador, integrador, que determinó su nacimiento, por la simple razón que se ajusta al sentir, a la convicción y al anhelo de los armenios y, sin ser de este origen, de los seres humanos que abrumadoramente están enrolados en el Partido de la Vida y en el del progreso enfrentado irreconciliablemente al de la muerte y el atraso.

—Usted cree que ese proyecto, hermoso por cierto y que compartimos, puede plasmarse en la realidad armenia con la metodología pacífica que propone la A.I.A.?

—Los métodos de lucha varían de acuerdo con las peculiaridades de cada fase del devenir histórico. Cuando los armenios recurrieron a las armas para liberarse del yugo explotador, nacional y social, entre otras etapas de su larga vida, durante la segunda mitad del siglo XIX y principios del XX, la situación mundial, regional y nacional avalaba e indicaba objetivamente la procedencia racional de ese recurso. Se trataba de una lucha popular. Era el pueblo en armas que luchaba por su liberación, que obligadamente tenía que recurrir a ese método. Ahora bien, trasladar mecánicamente esa realidad a la actual situación, con una correlación de fuerzas

diametralmente distintas de la época citada, con una Armenia viviente, pujante y ansiosa de paz, no constituye solamente un callejón sin salida, un acto de desesperación casi patológica, sino una contundente prueba de confusión y perturbación rayana en el infantilismo que no puede distinguir el protagonismo de los pueblos que son los forjadores de la historia, pacíficamente o no, según las circunstancias, con el voluntarismo y aún el heroísmo individual. No advierten, y los más apasionados se mofan, de que las armas materiales más poderosas son las ideas que se encarnan en la conciencia popular. "Para destruir basta el gesto, para construir, se requiere el método". Nosotros estamos dispuestos a construir.

—Quienes recurren a esa metodología o sus sostenedores teóricos argumentan que es la única manera de sacudir la conciencia indiferente de la comunidad internacional, dado que han sido agotados los procedimientos pacíficos sin obtener resultado positivo alguno.

—No estoy de acuerdo con esas apreciaciones por dos razones principales: en primer lugar, porque el uso de la violencia individual no conduce en modo alguno a "sacudir" o crear efectiva y sostenidamente ningún tipo de conciencia; sólo puede producir impactos emotivos transitorios y limitados, tal como inexorablemente nos enseña la experiencia histórica. En segundo término, porque jamás se utilizó la vía pacífica (organismos internacionales, de derechos humanos, entidades políticas, religiosas, culturales, etc.) para difundir y esclarecer —o sea, concienciar— con los mejores y más poderosos recursos materiales y morales con los que cuenta la diáspora y con los que abundantemente podría incorporar si en lugar de presentar proyectos disímiles y contrapuestos como ocurrió en el pasado y se repitió recientemente, ofreciera a la consideración pública, a la comunidad internacional, una síntesis de sus requerimientos comunes, resultante de la convergencia que propiciamos en torno de la cuestión del genocidio.

Hasta ahora siempre fuimos divididos, apasionada e irreductiblemente sectarios y, por ello, ineluctablemente predestinados al fracaso.

Sobre el fracaso —que se aprehendió y examinado erróneamente— se encañan los anunciadores desesperanzados del fin de la ruta pacifista —que nunca transitó acabadamente ni protagonizaron su trazado— y del inicio de la utopía nihilista.

No voy a negar las intenciones altruistas de muchos de ellos ni la congoja que produce sus atormentados destinos, pero tengo la obligación moral de señalar que en diversos casos, sus voluntades están manipuladas y enderezadas, por intereses espurios, a desconocer la realidad en la que están inmersos, obnubilar el conocimiento objetivo y, consiguientemente, a caer presas de desvaríos místicos.

Recuperar y desalienar esas voluntades, las auténticas y sinceras —se entiende— para sumarlas al proyecto reivindicativo como el que proponemos, es insoslayable.

Desunidos, fragmentados, compartimentados, nos espera la declinación agonizante. Unidos —con las naturales diferencias— evitaremos la dispersión, recuperaremos energías, recobraremos esperanzas y adquiriremos verosimilitud.

En ningún caso nos será ajeno el destino de la Madre Patria y la preservación de la paz para ésta y para toda la humanidad.

A nadie se le escapa el peligro que se cierne sobre la preservación misma de la especie humana y la valoración y trascendencia que adquieren los esfuerzos para su sobrevivencia. En este contexto nacional e internacional, se inserta nuestra acción.

(continuará)

ԱՄԵՆԱՅԻՆ ՀԱՅՈՑ ԿԱԹՈՂԻԿՈՍ

S.S. ՎԱԶԳԷՆ Ա. ՀԱՅՐԱՊԵՏԻ Ս. ԾՆԵՂԵԱՆ ՔԱՐՈՉԸ

ԱՐՏԱՍԱՆՈՒԱԾ ՄԱՅՐ ՏԱՃԱՐԻՆ ՄԷՋ

6 ՅՈՒՆԻՈՒԱՐ 1987

«Փառք ի բարձունս Աստուծոյ և յերկիր խաղաղութիւն, ի մարդիկ հաճութիւն»:

Հաստատեցաւ ժողովուրդ մեր որ ի Հայաստան եւ որ ի ափսոս աշխարհի:

Սուրբգրական Արարատեան հայոց աշխարհից, Ամենայն Հայոց Սուրբ Էջմիածնի բարձունքից, վերստին բերում ենք ձեզ մեծ անտխար մեր Փրկչի՝ Յիսուս Քրիստոսի սուրբ ծննդեան:

Այո՛, այսօր տուն է Սուրբ ծննդեան՝ անտխա:

Եւնուց Քրիստոս Փրկիչ արքան՝ անտխա:

Երկիւք երկիր հաշտութեան՝ անտխա:

Հնչեց ձայնը խաղաղութեան՝ անտխա:

Պատմութեան յարափոփոխ ժամանակների ու ճանապարհների վրայ, մարդկային բազմութիւնների մշտական երազանքն ու աղերսն է եղել աշխարհում տեսնել խաղաղութեան եւ մարդկանց միջեւ բարի կամեցողութեան թագաւորութիւնը:

Ու երկու հազար տարիներ առաջ, Աստուածորդու ծնունդը խաղաղութեան պատգամի շեփորումով, հանդիսացել է երկնքի պատասխանը, խաղաղութեան եւ բարի կամեցողութեան ծարարի մարդկանց ու ազգութիւնների: Պատգամ, որ ինչքան ժամանակներ էլ կ'ունենայ, այնքան առանձն հրամայական է դարձել, ի խնդիր մարդկային կեանքի ու քաղաքակրթութեան գոյատեւման երկրի վրայ:

Այսօր, սուրբ ծննդեան տօնի առաւօտեան, մեր մայր Եկեղեցին եւ Մենք՝ առաջին սպասարդը մրա, փառաբանում ենք լուսաբաց Քրիստոսի փրկչագործ կեանքի, որը սկիզբ է առել խաղաղութեան եւ մարդիկ հաճութեան աստուածաբան պատգամով:

Քրիստոսի ծնունդով, պատմութեան հորիզոնի վրայ ճառագայթել է, այո՛, խաղաղութեան փրկարար գաղափարը, եւ մահախնայ սերունդներ, մահաւանդ խոնարհ ու ճշուն մարդկային զանգուածներ, երկու հազար տարիներ շարունակ երազել են, տքնել ու մարտնչել են, վերջապէս աշխարհի վրայ կեանքի կոչում տեսնելու համար թագաւորութիւն խաղաղութեան գաղափարի:

Մեր օրերին էլ շարունակում է այդ արթնացման մարտնչութիւնը, եւ մահաւանդ մեր օրերին, երբ մարդիկ ձեռք են բերել պատերազմելու անարկու միջոցներ, մարդկային կեանքի գոյատեւման սպառնալուծ գեղեր:

Ի՞նչ ողբերգութիւն, ի՞նչ ողբերգական ճակատագիր, այսօր, երբ մարդկային իմացական հանճարը յայտնաբերել է ճիշդի ցարդ անձնաօթ անշտիկի ուժերը, որոնք կոչում են երջանկաբեր դառնալու մարդկային կեանքի համար, նոյն այդ հրաշագործ ուժերը կարծէք վերածուելու են երկրի վրայ կեանքը բնաջնջող դժոխային մեքենաների:

Աստուծան ռոճեր ծաղկեցնել մարդկութեան բնաջնջման, արդեօք չի՞ մնաւում Բաբելոնի աշտարակը կառուցող խելագարներին, որոնք երկիւք բարձրանալու, տիեզերքը նուաճելու աշխարհակալ գործը մտածումով հետամտում էին Աստծուն հասնել ու նրա անեղծագործութիւնը կործանել: Մեր օրերին էլ, հիւշելի ուժերը սանձազերծել՝ պատերազմական, մարդասպան նպատակներով, նոյնպէս խելագար ժխտում են Քրիստոսի ծննդեան շեփորում խաղաղութեան անտխա:

Մեր քրիստոնէական խիղճը, մեր բարոյական գիտակցութիւնը թելադրում են մեզ հպատակուել Աստուծոյ խաղաղարար պատգամին եւ ընդդիմանալ պատերազմին, ընդդիմանալ ամեն տեսակի սպառնալուծութիւններին: Եւ հոգեկան միջոցարարութիւն է Մեզ համար, որ ազգութիւնների խաղաղ գոյակցութեան հրամայականը հետզհետեւ առանձն թափով համաշխարհային ծառայ է ստանում ամեն տեղ մեր երկրագնդի վրայ, եւ բազմաթիւ պետութիւնների պատասխանատու ղեկավարներ հանդէս են գալիս ի պաշտպանութիւն խաղաղութեան՝ մարդասիրական քաղաքականութեան, որոնք շարքին առաջին գծի վրայ է գտնւում Սովետական Միութեան կառավարութիւնը, այնքան վճռական հետեւողականութեամբ ու լայնատեսութեամբ:

Մենք աղօթում ենք տխր եւ գիշեր, որ Աստուած գործափոխ ու մարտակից լինի խաղաղարար պետութիւնների, որ դադարեցուն ամեն տեսակի սպառնալուծումները, որ սկիզբ առնի ընդհանուր եւ ամբողջական զինաթափում, որ միլիոնաւոր մարդկանց արիւնքով ներկայացնող քաղաքացիական պատերազմը դարձնի փոխանցի մի մարդկային մոր աշխարհ առանց թրի ու սրի:

Մեր այս աղօթքը բխում է նաեւ Հայ Եկեղեցու եւ նրա հաստատեցաւ ժողովուրդի խղճից, մի Եկեղեցի ու մի ժողովուրդ, որ դարեր ու դարեր շարունակ ճշունել է եւ նահատակելով այլազգի պատերազմող աշխարհակալների անբակներին՝ սնել, մի Եկեղեցի ու մի ժողովուրդ, որի մէկ երրորդը, մօտ երկու միլիոն խաղաղ ազգաբնակչութիւն, բնաջնջուել է իր պատմական հայրենի հողի վրայ իսկ, Ա. համաշխարհային պատերազմի 1915 եւ 1916 թուականներին, մի Եկեղեցի ու մի ժողովուրդ, որ անհ մօտ եօթ տասնամեակներից ի վեր հասել է իր ազգային կեանքի խաղաղութեան հաստատման ու պարգում եւ ապահով ու անվտանգ պայմաններում վերածնունդ իր հայրենի արդի պետութեան հովանու ներքեւ, սովետական բազմազգ հանրապետութիւնների մեծ ընտանիքում:

Մեր Եկեղեցու ու ժողովուրդի բոլոր արդար իղձերի, բոլոր լոյս երազանքների իրականացումը, պայմանաւորուած է համայն աշխարհի ու մեր վերածնունդ հայրենիքի խաղաղութեան եւ անվտանգութեան պահպանմամբ: Հայ ժողովուրդի արդար խոնարհութիւնը հետապնդում, լայնատեսութեամբ է դրոշմում մեր մայր երկրի արդի պայծառ իրականութեամբ:

Սիրելի հաստատեցաւներ, ահաւասիկ Մեր աղօթքը, ահաւասիկ Մեր խոհերը մեր Փրկչի՝ Յիսուս Քրիստոսի սուրբ ծննդեան այս լուսաշող առաւօտեան:

Թող բարին Աստուած քաղցրութեամբ ընդունի Մեր եւ ձեր աղօթքները, եւ սուրբ ծննդեան ու Աստուածայայտնութեան շնորհները թող առատապէս իջնեն մեր մայր Եկեղեցու, մեր հաստատար ազգի բոլոր զաւակների վրայ, այնչէ՛ր՝ թէ՛ մայր մարդկութեան յիշատակը, թէ՛ զոյգ զոյգների, թէ՛ սոսկ զոյգների:

ԾՆՈՐՀԱՒՈՐԱԿԱՆ

Նոր Տարւում եւ Ս. Ծննդեան առթիւ, անհուն ուրախութեամբ ու սիրով կուգանք մեր շնորհաւորանքները բերելու մեր գաղութին ու մեր աղօթաձայն հայցումները ստաբելու առ ամենաբարին Աստուած, որ անոր պարգեւներն ու օրհնութիւնները առատապէս բաշխուին բոլորին, լիցքաւորելով ու ներշնչելով անոնց, որպէսզի Ս. Ծննդեան փրկագործ տնօրէնութեան լոյսը զգեստ ու անով գորացան, կարենան լաւատես աշխատանքով ու բարի կենցաղավարութեամբ իմաստաւորել 1987 տարին ու նշանաւորել զայն արժանաւայել նորանոր յաջողութիւններով՝ ի փառս եւ ի վաշխումս մեր գաղութին ու ազգին եւ արժանիքեան բարի ու մարդասէր ժողովուրդին:

Թող ամբողջ տարւում ընթացքին Մանկ Յիսուսի անմեղ ու ազնուացնող հայեացքը ըլլայ բոլորին ուղեկից:

ԳՐԻԳՈՐԻՍ ԵՊՍ. ԲՈՒՆԻԱԹԵԱՆ
ԱՌԱՋՆՈՐԴ ԱՐԺԱՆԹԵԱՆ ՀԱՅՈՑ

ՎԱՀԷ ՀԱՅԿԻ ԱԺԻՆՆԵՐԸ

ԵՐԵՒԱՆԻ ՊԱՆԹԵՈՆԻՆ ՄԷՋ

Ամերիկահայ հանրաժանօթ գրագետ Վահէ Հայկի անունները երեսն փոխադրուելով ամփոփուեցան մշակույթի գործիչներու Պանթոնին մէջ: Վահէ Հայկ, բուն անունով՝ Վահէ Տիմեան, շիջած էր Ֆրեզնոյի մէջ, 18 Յունիս 1958-ին, 87 տարեկանին:

Պանթոնին մէջ արարողութեան ներկայ գտնուեցան Սփիւռքահայութեան հետ Մշակ. Կապի Կոմիտէի նախագահ Կարէն Դաւլաբեան, տասնեակ մը գրողներ ու մշակույթի գործիչներ, իսկ Մ. Նահանգներէն Վահէ Հայկի այրին՝ Զուարթ Հայկ, աղջիկն ու փեսան՝ Անահիտ ու Վարդան Մամուկեաններ, ինչպէս նաեւ քանդակագործ Վարդ Մամուկեան:

ԵՐԿՈՒ ԿԱՐԵՒՈՐ

«ՖԵՐՄԱՆ»ՆԵՐ

ԼՈՆՏՈՆԻ ՄԷՋ ԳՆՈՒԵՑԱՆ

ՀԱՅՈՒ ՄԸ ԿՈՂՄԷ

Լոնտոնի Նշանաւոր Սոթ-Գի անուրդի Հաստատութիւնը ծախեց Օսմանեան յրջանի բանի մը պատատուններ եւ սուլթանական երկու հրովարտականք: որոնցմէ մէկուն մէջ Մուսթաֆա Զոր-բորգ Սուլթանը Թուրքիայի ու Անատոլիոյ բոլոր պէշե-րուն կը հրահանգէր որ միջոցներ ձեռք առնուին Օսմանեան հողերու վրայ ապրող Հայերու ու Յոյներու կեանքի ու ինչքի ապահովութեան համար: Սուլթանը կը հրահանգէր որ Հայերն ու Իսլամները «համահա-ւասար վերաբերումի արժանանային»:

Սուլթանը իրենց ֆերմանին մէջ կ'ընդգծէր թէ Հայերը ազատ են իրենց կրօնական պաշտամունքը իրենց ուզածին պէս ընելու, նաեւ առեւտրով զբաղելու: Սուլթանը յօդ հրովարտակով սուրբէ գերեւ կը կա-ցուցանէր Հայոց Պատրիարք Յովհաննէս Բաբերդցին, ա-նոր ընտանիքը, ծառաները եւ հայ հողերորակները: Երկու ֆերմանները 20 միլիոն լիւրայի (չուրջ 29,000 տոլար) փոխարէն գնուեցան Հայուն մը կողմէ, որուն ինքնութիւնը զաղտնի կը պահուի:

Պատմութեան համար բնիկ որ Մուսթաֆա Զոր-բորգ Սուլթանը որ իրենց 1807-1808 ամէնէն յետադի-մական սուլթաններէն մէկն էր որ զահրէկեց բրաւ բա-բերորդակներու կողմէ-կից իր զարմիկը, Սէլիմ երրորդը եւ սպաննեց իր կողմնակիցներէն ժեմառա-նութիւնը: Մուսթաֆա Զոր-բորգ աքսորուելէ ետք խեղ-գամահ եղաւ հրամանով իր հղբոց, որ իշխանութեան զուլա անցաւ որպէս Մահ-մուտ երկրորդ:

ԱՆԴՐԱՆԻԿԻ ԵՒ Գ. ՕՏԵԱՆԻ

ՇԻՐԻՄՆԵՐՈՒՆ

ԱՌԸՆՁՈՒԹԵԱՄԲ

Ձերմասի Հայ Ազգային մամ ընկերակցութիւնը եւ Հ.Բ.Ը.Միութիւնը ձեռնարկած են Զօր. Անդրանիկի եւ Խայրեմասէր Կարապետեանի եւ ազգային դէմք Գրիգոր Օտեանի գերեզմաններուն նորոգութեան: Ինչպէս ծանօթ է, այս երկու մեծերուն գերեզմանները կը գտնուին Փեռ Լաշէզ:

Հայ Ազգայնականութիւնը եւ Հ.Բ.Ը.Միութիւնը այս առթիւ իրենց ջանքերը կ'ընեն իրենց յարմարութեամբ:

ՎԵՐԱԴԱՐՁ ՆՈՅՆ ՄԵԿՆԱԿԻՏԻՆ

Շար. նախորդ թիւէն

Հանրային կարծիքը ճիշդ ձևով կողմնորոշելու դիտարկումները հաղորդագրություններն մեր տրուած էր միջազգային մամուլին՝ վեր առնելով սեմինարիին տուել տուող պատճառը, մասնակցող կազմակերպությունների, անձնակազմի անունները: Յիշատակում էր նաև սեմինարիին ֆինանսավարձման աղբյուրները: Աղբյուրները՝ նորվեկիական կառավարությունները, Եւրոպայի Մարզկայան Իրաւանց Պաշտպանութեան Հիմնադրամը, Համաշխարհային Եկեղեցական խորհուրդը, Ֆորդ Հիմնադրամը և այլն: Գոյացուած գումարը կը հաշուէր 50 հազար անգլիական թղթով:

Մանօթի և անձնօթ դեռականորեն շատ անգամ էր բողոքարկ: Հասարակաց վտանգին դէմ իրարու մօտեցած, ներքին պատակաւորութիւնները մոռցած, այս անգամ այն հարցին վերաբերեալ տեսակէտին երանգաւորումը մէկդի ձգած եւ վարժ մարդկանցու պէս սրտան ուղղութեան դէպքի նախագծում թիրախը: Տեղեկագրները սակաւաթիւ էին, իսկ անոնց հանդէպ տեղեկութիւնները անասան:

Համապարփակ եւ ծանր հրետանիի ուժգնութիւնը ունէր սովոր մասնագէտ Սոֆիստիքի տեղեկագիրը: Ըստ Սոֆիստիքի, «ՄԱԿը, պատմականօրէն, նախասահմանուած էր ըլլալու կեդրոնը մարդկային իրաւանց պաշտպանութեան: Թէ ՄԱԿը հաստատ քայլեր առած էր ընդդէմ մարդկային իրաւանց բռնարարման: Բռնարարութիւնները կը բխէին գաղութարարութիւնէն, ցեղասպանութիւնէն, Աֆարթայի տէն (ցեղային խտրականութիւն) և պետական ահաբեկչութիւնէն, եւ ի՞նչ ՄԱԿը կողմն առնուած որոշումները էին գործադրուած, ՄԱԿը ոչ մէկ ձևով պատասխանատու էր: Ցանցերը կընէր այն երկրները, որոնք կը վարէին երկդիմի եւ խորդաքաղաքականութիւնը»:

Թէ՛ տնտեսական տագնապը ունէր քաղաքական պատճառներ եւ հրապարակ նետուած էր անոնց կողմէ, որոնք հեղինակն էին այդ տագնապին: Թէ՛ Ռոբէրդային Միութիւնը 10 միլիոն տոնարարով մասնակցած էր բարելաւելու համար ՄԱԿի անտեսական ղեկավարութիւնները: Եւ թէ՛ այս սեմինարը պէտք էր ծառայել վերահաստատելու և ամուր հիմքեր վրայ դնելու համար ՄԱԿի իրաւանց պաշտպան

նութեան առաքելութիւնը:

Նոյն ընդհանրական մտահոգութիւնները պիտի արտայայտէին յաջորդական երեք տեղեկագրութիւնները որոնք ներկայացուցան յաջորդաբար Պր. Թէօ Վան Պոլէնի (հոլանտացի մասնագէտ), Պր. Սպիրոն Ժեկ-սէի (նորվեկիա) եւ Հակա-Սորկութեան Ընկերութեան կողմէ:

Պր. Պոլէնի «տեղեկագիրը» պիտի շնչէր անհրաժեշտութիւնը «անկախ մասնագէտներու եւ ՈԿԿ-ներու գործունէութեան» ՄԱԿի մօտ մարդկային իրաւանց պաշտպանութիւնը աւելի չի նիշ եւ աւելի ազդու դարձնելու տեսակէտէն ընծայելով անոր հաւատարմութեան: Այս կէտը «անհրաժեշտ» էր յատկապէս անոր համար, որ ՄԱԿի իրաւանց շրջանակները բաղկացած էին կառավարական ներկայացուցիչներէ: Յաւելուածքաբար, ՈԿԿ-ները կը կատարէին երեք հիմնական պաշտօն, որոնք կենսական էին ՄԱԿի իրաւանց պաշտպանութեան յայտագիրը ճիշդ ձևով կողմնորոշելու համար:

ա) Անոնք կարեւոր տեղեկութեանց աղբյուր էին:
բ) Անոնք կը աստարէին իրենց յանձնառութիւններով եւ թելադրութիւններով:
գ) Անոնք երկկողմանի կամուրջ էին ՄԱԿ-ի եւ արտաքին աշխարհի միջև:

Ցատկապէս աւելի յորձանկողական չէտ մը կը պարունակէր նորվեկացի մասնագէտ՝ Ասպիրն Էյտսէի տեղեկագիրը: Ըստ ինքնիստ, Ենթադրութեան միջին Օգոստոս մամուլն նստալը՝ ջնջին ջնջին իսկական պատճառը քաղաքական էր՝ տնտեսական նկատմամբով չղարչուած: Մարզկային իրաւանց պաշտպանութեան համայնքը անտեղեկ մնացած էր «կարգ մը դեբա-կատարներու տխուր գործունէութեան»: Մարզկային իրաւանց պաշտպանութեան համայնքը անտեղեկ մնացած էր «կարգ մը դեբա-կատարներու տխուր գործունէութեան»: Մարզկային իրաւանց պաշտպանութեան համայնքը անտեղեկ մնացած էր «կարգ մը դեբա-կատարներու տխուր գործունէութեան»:

Հետեւաբար, ի պատասխան տնտեսական պատերազմներով եղած ճնշումներուն եւ որպէսզի ՄԱԿ-ի իրաւանց յայտագիրը կանգուն մնար՝ հետեւեալ քայլերը անհրաժեշտ էին.

ա) Ներկայ յայտագրին պահպանումը որպէս անհրա-

ԳՐԵՑ ԾԱԿՈՒՄ ՍԱԳԻՍՏԵԱՆ

ժեշտ նւագադրել:

բ) Ննայողութիւնները պէտք էր կատարուէին առանց վտանգելու յայտագիրը:

գ) Որոշումը նոր ֆինանսավարումի աղբյուրներուն: Ասպիրն Էյտսէ վերջացուց իր խօսքը թիւերու լեզուով: Իրաւանց պաշտպանութեան համար եղած յատկացումը կը հաշուէր 1,407,000 ամերիկեան տոլար, որոնցմէ կարելի պիտի ըլլար խնայել 562,900 տոլար: Մնացեալ՝ 844400 տոլարը անփոփոխելի ծախսերու մաս կը կազմէր եւ շատ հաւանաբար կը յատկացուէր իրաւանց կառուածէն դուրս այլ տեսակի գործունէութեան:

Նորվեկիացին թէեւ անկախ իրեն անձ, իբրեւ մասնագէտ, բայց իր տեղեկագիրին ուղղութիւնը կը զուգահեռէր նորվեկական կառավարութեան իրաւանց պաշտպանութեան արեւելու մին հետ: Նորվեկիան միակ երկիրն էր որ նախ նիւթական եւ միաժամանակ բարոյական նպատար բերաւ այս սեմինարի կազմակերպութեան: Յարաբերաբար հետու շրջանային բախումներու կեդրոններէն, բայց միշտ ունէլիզմը՝ մարդկային իրաւանց բռնարարութեան յորդող զարհուրանքին: Ունկընթիւ՝ առանց շահախնդրութեան, առանց ակնկալութեան, նաեւ՝ առանց յետին մտքի: Բազմաթիւ այլ երկրներէն էին, որ իր թիւկունքը բերէր չղացաւ միջազգային համայնքին կողմէ Հայկական Ցեղասպանութեան ճանաչման համար, եղած առանց նոյնիսկ բարոյական ստիպողութեան եւ մանաւանդ առանց ընտրական ակնկալութեան:

Եթէ նախորդ երկու տեղեկագիրները պահպանեցին յարաբերութեան նրբութիւնը, պարզելով իրենց տեսակէտները ըստ ընդունուած սովորութեանց, երրորդ տեղեկագիրը, պատրաստուած նոյնիսկ շարաւ Աֆրիկեան Ընկերութեան կողմէ, բացարձակապէս նպատակ չունէր իր բառերը ծածմելու: Տեղեկագիրը իրաւանց պաշտպանութեան գործունէութեան նւագումը ընդհանրապէս Ենթադրութեան միջին Օգոստոսին էին իրականացուած յայտագրի, կը վերադարձէր այն կառավարութեան, որոնք կը ճառէին մարդկային իրաւանց պաշտպանութեան, իսկ գործնական գետնի վրայ կը կատարէին ճիշդ հակառակը: Տիրականը կեդրէին էր: Թէ՛ «Հանգանութիւն» ու Ռիպլ-

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ԱՆՈՒՆԵՐԻՆ ՀՐԱՊԱՐԱԿՆԵՐ ՕՏԱՐ ԵՐԿՐՆԵՐՈՒՄ

Գրեց Նուպար Տէր Միքայէլեան

Հայ ժողովուրդն իր պատմութեան ընթացքում եղել է աշխատասեր ու շինարար, եւ ուր որ գնացել է, ակամայ պարագաների բերումով, միշտ բարի անուն ու համբաւ է բոլորի իր ետին:

Օտար երկրի քաղաքական ու պետական իշխանութիւնները գնահատելով հայ ժողովրդի արժանիքներն ու իրենց երկրին մատուցած մեծ ծառայութիւնները, արտասահ-երկրին միջազգային շարք մայրաքաղաքներում եւ այլ քաղաքային կենտրոններում հայերի եւ կամ հայկական քաղաքական կազմակերպութեան անուններով:

(Արարատ, Արմենիա եւ այլն) անուններով: Այսօր այստեղ տրուած են արտասահմանեան տարբերկերներով գտնուող հայաբնակ հրապարակների ցուցակը, իսկ յետագայում կը տրուի հայկական անուններով ցուցակը, իսկ յետագայում կը տրուի հայկական անուններով ցուցակը:

1. ԱՐԳԵՆՏԻՆԱ - Բուէնոս Այրես - Մոնթե Արարատ (Արարատ լեռ) հրապարակ (1983).

2. ԲՐԱՍԻԼԻԱ - Սան Պաուլո - Արմենիա հրապարակ (1976).

3. ԻՍՐԱԵԼ - Երուսաղէմ - Ալեք Մանուկեանի հրապարակ (1975).

4. ԼԵՀԱՍՏԱՆ - Կրակով - Գլարիշ Աստուծոյի հրապարակ (1952).

5. ԿԱՆԱԴԱ - Մոնթրէալ - Ալեք Մանուկեանի հրապարակ (1985).

6. ՆԻՍՏԱՆ - Նահապետակ հրապարակ (1970).

Ուսարթուր - Փիթեր Ամերշտեյնի հրապարակ (1982).

7. ՌԻՈՒԴԵՍ - Բիլիարոյիս - Արմենիա հրապարակ - Մոնթրէալ - Փլազա Արմենիա (հայկական հրապարակ) 1971.

8. ՌՈՒՍՍԻԱ - Մոսկու - Յովհաննէս Թումանեանի հրապարակ (1969).

9. ՍԻԵՐԱ - Մարաշիսի Համազասպ Բարաջանեանի հրապարակ.

10. ՍԻԵՐԱ - Ս. Գրիգորի հրապարակ (1835).

Արլը - Մանուկեանի խումբ հրապարակ (Փրովանսի Լահանգ) 1975.

Վալան - Մանուկեանի խումբ հրապարակ.

Վո-Ան-Վիլիսի - Մանուկեան հրապարակ.

Փարիզ - Էտմոն Ռոստանի հրապարակ.

Փարիզ - Էտմոն Ռոստանի հրապարակ.

Փարիզ - Էտմոն Ռոստանի հրապարակ.

Փարիզ - Էտմոն Ռոստանի հրապարակ.

Փարիզ - Էտմոն Ռոստանի հրապարակ.

Փարիզ - Էտմոն Ռոստանի հրապարակ.

Փարիզ - Էտմոն Ռոստանի հրապարակ.

Փարիզ - Էտմոն Ռոստանի հրապարակ.

Փարիզ - Էտմոն Ռոստանի հրապարակ.

Փարիզ - Էտմոն Ռոստանի հրապարակ.

Փարիզ - Էտմոն Ռոստանի հրապարակ.

Փարիզ - Էտմոն Ռոստանի հրապարակ.

Փարիզ - Էտմոն Ռոստանի հրապարակ.

Փարիզ - Էտմոն Ռոստանի հրապարակ.

Փարիզ - Էտմոն Ռոստանի հրապարակ.

Փարիզ - Էտմոն Ռոստանի հրապարակ.

Փարիզ - Էտմոն Ռոստանի հրապարակ.

Շար. էջ 10-էն

փոփոխիլը յաղթական էր ընդդէմ արեւելում ղեկի մարդը մօտեցումին: Թէ՛ ՄԱԿի (Իրականաց Պաշտպանութեան) վերնախաւի ղեկավարութիւնը կը փայլէր իր անկարողութեամբ: Թէ՛ մասի վրայ կը հաշուէին ՄԱԿի ղեկավարութեան մէջ անոնք, որոնք զաղափար մը ունենային թէ ինչպէս եւ որ ուղղութեամբ պէտք էր մեկնել իրականաց յաղաթիւը:

ՄԱԿ-ի հաստատումէն ի վեր մեծ տէրութեանց ոտընձուրթները ընդդէմ փոքր տէրութեանց՝ զգալիօրէն բազմապատկուած էին: Փոքր տէրութիւններ (Նիքարագուա) ուժակործուած, ակա-նահարուած էին, օգնութիւն չորհուած էր իր իսկ սահմաններէն ներս հակառակորդ ուժերու ընդդէմ երկրի օրէնսդիր իշխանութեանց: Նոյն իսկ՝ Միջազգային Արդարադատութեան Ատենանին որոշումը անտեսուած եւ նուաստացուած էր:

Օրընտօրէ կը տօգուէր ՄԱԿ-ի դիմագիծը: Մեծ տէրութիւնները հեռու էին օրինակ հանդիսանալէ փոքր տէրութեանց՝ ինչ կը վերաբերէր միջազգային օրէնքի յարգումին եւ ՄԱԿ-ի սկզբունքներու պաշտպանութեան: Ինչ կարելի էր ակնկալել կազմակերպութենէ մը, որուն Ընդհանուր Գարտուղարը կը միջնորդէր երկու կառավարութեանց միջեւ՝ ազատ արձակել տալու համար երկու շարագործներ, որոնք սպաննած էին Կրիմփիսի խաղաղասէր մէկ անդառը:

Ակնկալելի կամ ոչ...10 Սեպտեմբերի առաւօտեան, առաջին անգամ է որ բացարձակ միաձայնութեամբ որոշում գոյացաւ որ Երեւա Տաշա, որպէս նախագահը 38-րդ նստաշրջանին, հեռագիր մը յղէ ՄԱԿ-ի ընդհանուր քարտուղարութեան, յայտնելով իր զարմանքն ու յուսահատութիւնը Ենթադնախաւով, ինչպէս նաեւ անոր ենթակայ լուր Թանձախուժեալ ընդհանուր որոշման համար: Պատուիրակութիւն մը նշանակուեցաւ ներկայանալու ՄԱԿ-ի Ընդհանուր Ժողովին՝ Մասնաւոր Թանձախուժեալ փոխանցելու համար սեմինարին կողմէ անուշադրողութեան սեմինարին որոշումները: Ո՛վհ-ներէ խնդրուեցաւ սեմինարին որոշումները փոխանցել պատկան Ո՛վհ-ներու մասնաւոր կոմիտէի միջոցաւ, որպէսզի երկարաշունչ գործունէութեան ծրագիր մը մշակուէր:

Արդեօ՞ք կարելի էր գործնականօրէն շինիլ արդիւնք՝ այս սեմինարին վերահաստատելով Ենթադնախաւովին առկախուած եւ առկախելիք նիստերը...Թերեւս իսկ Ենթադնախաւովին ու իրականաց պաշտպանութեանց աշխատանքները լուսանկութեան, ոչնչութեան վերածել...Վըստահաբար՝ ոչ:

10 Սեպտեմբեր, վերջալոյսին երկինքը անսահմանօրէն կապոյտ էր, իսկ սեմինարին մասնակիցները՝ լաւ տրամադրութեան մէջ:

ԺԸՆԵՒ

ՏԱԼՈՒ ՀԱՃՈՅՔԸ

Մարդիկ կան որոնց համար բարիք ընելը հասարակ վիճակ է: Բարիք՝ իր ամենալայն առումովը: Բարիք ընողը տալ գիտնալուն պատճառով հաճոյքին գաղտնիքին թափանցած մարդն է:

Ու փոխադարձաբար, կան մարդեր ալ, որոնք կը կծկուին, կը փոքրանան, աներեւոյթներկայ մը կը դառնան, իրենց շրջապատին նկատմամբ, կը խուսափին իրենց մեմենէն եւ հաւաքական կեանքէն, մեկուսացման եւ անտարբերութեան մէջ գտնելով ապրելուն նպատակը:

Եթէ աշխարհ իր ծոցին չհասցնէր առատաձեռն հոգիներ, անկարելի էր որ հասնէր այսօրուայ փարթաժութեան:

Գիտնականը, բանուորը, մտատրականը, ինչո՞ւ չէ, նաեւ առեւտրականն ու ճարտարարուեստագէտը իրարու հետ սերտօրէն շաղկապուած, կուտան այն ինչ որ իրենց կարողութեան եւ հատկութեան սահմաններուն մէջ կը գտնուի: Բայց տալու փոխարէն կայ նաեւ ստանալուն գործողու-

թիւնը: Ինչ որ կուտանք, կը փափաքենք որ փոխարէնը բան մը ստանանք: Գիտնականը իր գիտական հետազոտութեանը, բանուորը իր աշխատանքին, մտատրականը իր ստեղծագործութեան յաջողութեանը եւ փարձատրութեանը կը սպասէ, անոնցմէ ամէն մէկը իր ծիրին մէջ:

Բայց առանկապէս մտածուիս մէջ տեղ է գրաւած մարդուն իր մեմենին հանդէպ ցուցաբերած շահագրգռութիւնը տալու հարցին մէջ:

Որքան դժուար է ու ցաւալի ընդունիլ թէ՛ հակառակ քաղաքակրթութեան յառաջընթացին, մարդը տակաւին հեռու կը գտնուի իր մեմենին հետ նոյնանալու, իրարմէ անբաժան մասնիկներ դառնալու կամեցողութեան, ընդհանրապէս հիմնուած՝ մանր հաշիւներու վրայ: Արդէն, տալու ունեցածէն տալու եւ առկէ հաճոյք զգալուն մէջ կը կարանայ, մէկու մը, որ ստանալու կարիքը ունի:

Նոր Տարուայ եւ Ս. Ծնունդի առաջադիմութիւնը օրերուն, ատիկա եւս առաւել կը շնչտուի,

երբ ճոխ սեղաններու շուրջ բազմութեամբ կը խմբուինք, երբ որիչներ անոնց նուազագոյնի կարիքը ունին:

Առողջը՝ հիւանդին, հարուստը՝ աղքատին, գործատէրը՝ իր պաշտօնեային, երիտասարդը՝ ծերին վիճակէն հասկնալու մեծութիւնը ունենալու են: Որուն՝ երկու բարի եւ խրախուսիչ խօսքով, որուն՝ նիստական օժանդակութիւն, որուն՝ նոյնիսկ հասարակ բարեւ մը տալու գործողութեան մաս կը կազմէ: Բայց մանաւանդ տալ՝ ընչազոյրկին, կարօտեալին:

Ատենին, երբ անհապետական տոկոսիքներով կ'ապրէին մեր մեծ հայրերը, անպայման նկատի կ'ունենային իրենց շքատը դրացիները, եւ անոնց սեղանները կը լեցնէին միտքով ու ունեւտով: Դասակարգ միշտ գոյութիւն ունեցած է: Բայց այդ ի՞նչ ճշանակիւր իրարմէ հեռու ապրելու դատապարտուած խմբակցութիւններ:

Տայ գիտնանք: Այդպէս երջանկացուցած կ'ըլլանք մեր նմանները:

ԴԻՏՈՂ

ՄԵԾԱՐՈՒՄ ԳԻՈՐԳ ՔԵՇԻՇԵԱՆԻ

Երեքշաբթի, 16 Դեկտեմբեր 1986, երեկոյեան ժամը 21-ին, Հ.Բ.Ը.Մ.ի Պուէնոս Այրէսի վարչութիւնը գեղեցիկ նախաձեռնութեամբ մեծարեց իր երկարամեայ պատուոյ ատենադպիր Տիար Գեորգ Քեշիշեանը:

Արդարեւ, երեկոյի ընթացքին Հ.Բ.Ը.Մ.ի Կեդրոնական Վարչական Ժողովի անգամ Պր. Յովսէփ Եւսէֆեան ամփոփ գիծերով ներկայացուց մեծարեալին կեսդարեայ անսակարկ նուիրումը Հ.Բ.Ը.Մ.ի ազգային հայրենասիրական ուղիին, վեր անելով մասնաւոր աւանդ համար ու ազնիւ անձնավորութիւնը: Իր սրտի խօսքը ըստ նաեւ Յարութիւն Մ. Վրդ. Մուշեան:

Հուսկ՝ ելոյթ ունեցաւ Տիար Գ. Քեշիշեան, որուն արտասանած խօսքը կուտանք մեր յաջորդ թիւով: Աւարտին, Հ.Բ.Ը.Մ.ի Պուէնոս Այրէսի վարչութեան ատենապետ Պր. Անդրանիկ Էֆէնյան յուշանուէր մը յանձնեց Տիար Քեշիշեանին՝ առ ի երախտագիտութիւն անոր Հ.Բ.Ը.Մ.ին մատուցած ծառայութիւններուն:

ՁԱՄԻՆ ԱՃ՝ ՅՈՎԱԿԻՄ ԵՈՒՍԷՖԵԱՆ, ԱՆԴՐԱՆԻԿ

U.G.A.B.-U.G.A.B.-U.G.A.B.-U.G.A.B.-U.G.A.B

U.G.A.B.

Asamblea General Ordinaria CONVOCATORIA

De acuerdo con las disposiciones estatutarias, el Consejo Directivo de la U.G.A.B. invita a los Sres. asociados a participar en la Asamblea General Ordinaria que se realizará el sábado 28 de marzo de 1987, a las 17.30, en la sede de la institución, Armenia 1322, Capital, a los efectos de considerar el siguiente:

ORDEN DEL DIA

- 1) Consideración de la Memoria, Inventario, Cuenta de Gastos y Recursos y Balance General al 31 de diciembre de 1986.
- 2) Elección de tres socios para formar la Junta Electoral y firmar el acta de la Asamblea.
- 3) Elección de 4 miembros titulares para integrar el Consejo Directivo por tres años, en reemplazo de los consejeros Sres. Ardashes Vaneskeheian, Vahrám Hairabedian, Daniel Vaneskeheian y Juan Yernazian, que terminan su mandato.
- 4) Elección de 5 vocales suplentes por un año, en reemplazo de los Sres. Hampartzoum Haladjian, Carlos Semerdjian, Varuyan Tchokaklian, Alberto Demirdjian y Jorge Kalaidjian, que terminan su mandato.
- 5) Elección de revisor de cuentas titular y revisor de cuentas suplente, con mandato por un año, en reemplazo de los Sres. Rubén Kedikian y Rafael Balassanian.

Buenos Aires, enero de 1987

De los estatutos: "Las Asambleas se celebrarán a la hora indicada con la asistencia de la mitad más uno de los asociados."

ՀԱՅՐԵՆԻ ԱՇԽԱՐՀ

«ՄԵՆԱԻՈՐ ԸՆԿՈՒԶՆԵՆԻՆ»

ԺԱՊԱԻՆԸ ՀԱՄԱՄԻՈՒԹԵՆԱԿԱՆ ՊԱՍՏԱՌԻՆ ՎՐԱՅ

Երեւանի ծանօթ բնակիչ Ֆրունզէ Դովաթեանի «Մենաիւր ընկուղներն» ժապաւէնը որոշուած է ցուցադրել համամիութենական պատահական վրայ: Երկու մասերէ բաղկացած շարժանկարը պատրաստուած է վարդգէս Պետրոսեանի նոյնանուն վէպի հիման վրայ, որ կը խօսի

դէպի մեծ քաղաքներ՝ դիւրի բնակչութեան արտահոսքի ցուպի հարցերու մասին: Ֆրունզէ Դովաթեանի ժապաւէնները ծանօթ են իւր համայնքներէն: Մեր քաղաքի առաջատար:

ԱՄԵՐԻԿԱՆ ՀԿԱՐԻՉՆԵՐՈՒ ՑՈՒՑԱԶԱՆԴԻՍԸ ԵՐԵՒԱՆԻ ՄԷՋ

Երեւանի նկարիչներու Տունը բացուած է ամերիկահայ նկարիչներու գործերու ցուցանալու, ուր ներկայացուցած են Միացեալ Նահանգներու տարբեր քաղաքներու մէջ ապրող հայ նկարիչներէ մօտ 80 կտաւ:

Մարտին Բարուշեանէ ցուցադրուած են 20 գործեր, որոնց մէջ ուշադրութիւն գրուած է Միւլիւրմ Սաւրեանի դիմանկարը: Շատ մը նկարներ նուիրուած են Հայաստանի թեմային:

ՅՐԷՂԱՅԻՆԻ «ՀԱՅ ՏԱՌԱՏԵՍԱԿԻ ԱՐՈՒԵՍԸ» ԱԼՊՈՐԸ ԼՈՅՍ ՏԵՍԱՄ

Երեւանի մէջ լոյս տեսած է նկարիչի եւ ճարտարապետ Յրէշ Աֆրիկեանի «Հայ տառաստեակի արուեստը» ալբոմը, ուր տեղ գտած է ձեռագրատառերու աւելի քան 120 աղիւսակ: Անոնք միայն տառերու գրութեան տարբերակներ չեն: Աֆրիկեանի տարբերակներուն մէջ կատարուած է տառաստեակի, անոր կառուցումի օրինակներէն վերլուծութիւն: Ոճի մարդիկ մէջ նկարիչին որոնումներուն համար հիմք ծառայած են հին տառաստեակները, որոնցմով գիրերը փո-

րագրուած են քարի վրայ եւ ձեռագրի գիրերը: Հեղինակը խօսած է նաեւ յունական հռոմէական, ռուսական եւ ֆրանսական տառաստեակներու հետ զուգահեռներու մասին, հետազոտած նկարչին խորհրդանշաններու թուանշաններու, կենդանիներու, բոյսերու պատկերաւորութիւնը: Ալբոմի նախաբանին մէջ իւր հիմնական Գեղարուեստից ակադեմիայի անդամ Գրիգոր Խանջեան գրեթէ հեղինակը նկատած է մեծ պաշտօնի տէր վարպետ մը:

ՄԱԿ-Ի ԵՐԶԱԳԻԾԷՆ ԵՐՈՒ ՄԱՐԿԱՅԻՆԱԿԱՆ ՎԱՐԺԸՆԹԱՅ ԵՐԵՒԱՆԻ ՄԷՋ

Երեւանի մէջ տեղի ունեցած է ՄԱԿ-ի չլրացածներ ներս ժողովարարութեան եւ ծրագրարարման դասընթացներու դասընթացը, մասնակցութեամբ 17 երկրների մասնագէտներու: Հիւ-

րերը ընդունուած են Հայաստանի Պետական Մարզերի փոխ-նախագահ Մ. Էղիւհանի կողմէ, որ խօսած է Հայաստանի մէջ ծրագրարարման կազմակերպման յատկանշաններու մասին:

ՄԱՆՈՒՑՈՒՄ

Այսու կը ծանուցանենք քէ՛ Ֆորտի Արթուրի Ազգ. Վրժ. Ինստիտուտի քամի մոտեցնող յանձնարարած է վարժարանի եւ ինքնակրթ. Հիմնարկներում երկարամիջ ուսուցչուհի Տիկ. Վարդանի Առաքելյանին: Կը խնդրուի մկատի ունենալ:

ՀՈԳԱՐԱՐՁՈՒԹԻՒՆ

ԱՐԺԷՔԱԻՈՐ ՀՐԱՏԱՐԱԿՈՒԹԻՒՆ ՄԸ

«Սովետական Գրող» հրատարակչութիւնը, պատմութեան եւ մշակութիւն յուշարձաններու պահպանութեան եւ օգտագործման գիտական վարչութեան հետ լոյս ընծայած է 7-րդ դարու ճարտարապետական կարեւոր յուշարձաններէն մէկուն՝ Զորագիրի Ս. Էլմիադին Եկեղեցւոյ նուիրուած, իտալացի մասնագէտ Թովմազո Պրեխիա Ֆրաթտոյի աշխատութեան հայերէն թարգմանութիւնը: Այս կարեւոր պատմական յուշարձանը կը գտնուի Վանի նահանգի պատմական Մեծ Ալեքսի մէջ, նախկին Հայրամակերտէն՝ ներկայի Պաշապէն 15 քիլոմետր հեռավորութեան վրայ: Եկեղեցին կը գտնուի փոքր բլուրի վրայ, որ կ'իյնէ այժմ անշարժ քանդակի մը խրճիթ ունեցող Զորագիր գիւղին: Ի հարկէ, այս եկեղեցին մինչեւ չէ եղած, գտնուած է վանական մարդոցական համալիրի մէջ: Դարերու ընթացքին միւս կառուցները ոչնչացած են եւ ներկայիս մնացած է միայն եկեղեցին, բաւական լաւ վիճակի մէջ: Այս շրջանի եւս ամբողջ միջնադարու ընթացքին եկեղեցու կը գտնուէր արշաւանքներու եւ աւերի:

Այս յուշարձանի մասին տալիս անգամ կը յիշատակուի ազգագրագէտ-մանկավարժ Մանուէլ Միքայելեանի «Նկարագրական ուղեւորութիւն ի հայրենի գաւառս արեւելեան Տաճկաստանի»:

«Սովետական Գրող» հրատարակչութեան մէջ, որ լոյս տեսած է 1884-ին՝ Կ. Պոլիս: Հեղինակը կը գրէ՝ «Այս գիւղն ունի 30 տուն հայ բնակիչ, էլմիադին անունի գեղեցիկէն եւ հրաշակերտ մենաստան, փոքրիկ ու կոկիկ, շինուած կոփածոյ ճերմակ քարերէ, կառուցման թուական չկայ...»: Ապա ան կը յայտնէ, թէ ըստ աւանդութեան եկեղեցին բաւական բանդուած է Շահ Աբաս արշաւանքի ժամանակ, իսկ յետոյ դարձեալ նորոգուած: Եւ որպէս պատգով կը բերէ արձանագրութիւն մը. «Ենթոհօք Ամենակալին Աստուծոյ վերապաշտին նորոգեցաւ Ս. Էլմիադին օմանգակութեամբ Մատեսի Սարոյին, Թուրքի Ոճէ»: Կը նշանակէ թէ եկեղեցին կրկին նորոգուած է 1681-ին: Այս յուշարձանին մասին կը յիշատակէ նաեւ Հ. Համազասպ Ոսկեան՝ իր «Վասպուրական վանի վանքերը» աշխատութեան մէջ, առաւելաբար կրկնելով Միքայելեանի բաժնը: Նոյնի է նաեւ Եկեղեցւոյ Ս. Էլմիադին անունի բացատրութիւնը: «Էլմիադին անունուած է, վասնզի հոս վառվառէ կոյսը Միադինը կը տեսնէ: Հոս խորանի մէջ պահուած են Յիսուսի թաղչկնական ու Սուրբ Բարթոլոմէոսի դոստիւն»:

Մինչեւ վերջին ժամանակները Զորագիրի եկեղեցին հայկական ճարտարապետութեան նուիրուած բնական

աշխատութիւններու մէջ չէ յիշատակուած: Առիկա մասամբ կը բացատրուի անոր գտնուած վայրի հեռավորութեամբ եւ բաւական դժուար մատչելիութեամբ: Այդ իսկ պատճառով անձնակազմ մնացած է հայկական ճարտարապետութեան մերօրեայ ուսումնասիրողներուն: Այս յուշարձանի շուրջ հետաքրքրութիւնը կը սկսի 1968-ին, երբ Հոստին մէջ լոյս կը տեսնէ «Հայկական ճարտարապետութիւն» գիրքը, ուր տեղ գտած էր այս եկեղեցւոյ մասին լուսանկարներով ու չափագրութիւններով ակնարկ մը: Յետագային լոյս տեսան նաեւ այլ ուսումնասիրութիւններ ու յօդուածներ:

Իտալացի կարգ մը մասնագէտներ այս եկեղեցին կը նկատեն Զ. դարու: Հետ միւս կարծիքներու, ան կառուցուած է Է. դարու առաջին կէսին: Ուսումնասիրութեան հեղինակը եւս նախապատուութիւնը կուտայ այս վարկածին: Ան հանգում անօրէն կը քննէ կեղեցւոյ ճարտարները, ներքին մասը, խոյաններ ու անոնց բանդակները, կը մէջբերէ նաեւ Ժ. - ԺԷ. դարերէն քանի մը կարճ արձանագրութիւններ: Զ. - Է. դարերէն մնացած նման յուշարձաններու ցանկը մեծ չէ, ըստ հեղինակին, անոնցմէ վեցը կը գտնուի պատմական Հայաստան, իսկ հինգը՝ Վրաստանի տարածութեան մէջ:

ՊԵՐՃ ԶԷՅԹՈՒՆՑԵԱՆԻ ԳՈՐԾԵՐՈՒ ԹԱՐԳՄԱՆՈՒԹԻՒՆՆԵՐԸ

Աւարտող տարին արգաստուր եղած է գրող ՊերՃ Զէյթունցեանի համար: Փերակա լոյս տեսած է իր «Աւերուած քաղաքի առասպելը» վէպի յիշերէն թարգմանութիւնը, որ այդ լեզուով անոր երրորդ գիրքը կը հանդիսանայ՝ «Ամե-

նատիւր մարդը» եւ «20-րդ դարի լեզունը» վիպակներէն ետք: Մօտենա լոյս կը տեսնին նաեւ Արեւելեան-Գերմանիա իրականացուող այդ վէպին գերմաներէն հրատարակութիւնը եւ հեղինակին ընտիր երկերու երկ-հատորեակը: Ասկէ զատ,

Զէյթունցեանի կարգ մը թատերադրեր կը բեմադրուին իւր հիմնական հերոսներով:

ՅՈՒՇԱՏԱՆՏԱԿ ԹՈՐՈՍ ԹՈՐԱՄԱՆԵԱՆԻ ԲՆԱԿԱՄ ՏԱՆ ՊԱՏԻՆ

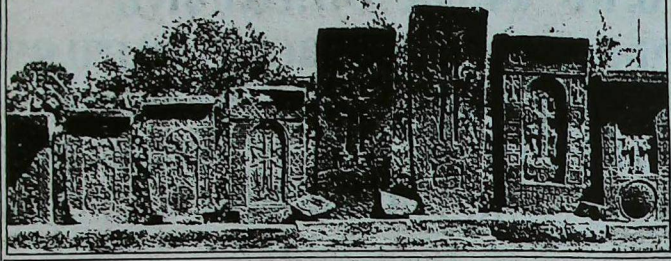
«Եթէ ճարտարապետութիւնը քաղաքն էր, ապա Թորոս ճարտարապետը այդ քաղաքն էր: Վերածել է կենդանի երգի: Նա մեր հոյակապ աւերակներէ եւ յուշարձաններէ նոյնքան հոյակապ երգիչն է: Հայ մշակութիւն մեծ ներառաւոր Թորոս Թորոսեանի գործունէութիւնը այսպէս գնահատած է Աւետիք Իսահակեան: Թորոսեանին մահէն անցած է շուրջ կէս դար, սակայն

այսօր ալ անոր գիտական ժառանգութիւնը հայկական ճարտարապետութիւնը ուսումնասիրողներու համար զառանգելի մնում է, ուղեցոյց մը: Անիի ճարտարապետութիւնը ուսումնասիրելու տարիներու ընթացքին ընդհանրապէս կ'ընդգրկուի, կարանաւոր եղբայրներու տունը, անոնցմէ տացած է նիւթական եւ բարոյական օգնութիւն: Այս օրերուն Թորոսեանի փողոցի թիւ 39 տան

պատին փակցուած է յուշատախտակ մը՝ ճարտարապետի գիմաքանդակով եւ անոր գիտական գործունէութեան պսակը հանդիսացող Զուարթնոցի տաճարի պատկերով եւ յատկապէս: Մակագրութիւնը կը վկայէ, որ այդ տան մէջ 1906-1913 թուականներուն արարած է Թորոսեան: Յուշատախտակին հեղինակներն են ճարտ. Ստեփան Գիւրգենեան եւ քանդակագործ Արմա Գիւրգենեան:

ԽԱՉՔԱՐԵՐԻ ՀԵՏՔԵՐՈՎ

վարդերնս գարակեօղան

Բ

Լուսանկարիչը՝ Մարտինը, ձեռքի տակ ունենալով խաչքարերի նախորդ երեք հրատարակությունները (Լ. Ագարեանի, լուսանկարիչ՝ Մանուկ, Մայր Աթոռ Ս. Էջմիածնի «Հայկական Խաչքարերը», Միլանի «Khachkar's»-ը եւ Ա. Ծախիանի, Հայաստանի Ակադեմիայի կողմից հրատարակուած՝ «Հայաստանի Միջնադարեան Կոթողային Ցուցարանները») ու հայրենի վաստակաշատ գրող-պատմաբան Բ. Ուրաբեանի ցանկը, արդէն իսկ նկարել ու պատրաստել էր մօտ 180 խաչքարեր ընդգրկող մի աշխատանք։ Աշխատանքը հիմնականում ընդգրկում էր մեր հրատարակած առաջին ալպոմի խաչքարերը, որոշ լրացումներով։ Նորութիւնը այն տեղ հանդիսանում էր միայն, Լեւոնյան Դարաքաղից լուսանկարուած մի երկու տասնէակ խաչքարեր։ Իսկ առաջաբանը, դժբախտաբար հետո էր բաւարար լինելուց։ Հայրենաւեր գիտնականը չէր կարողացել յաղթահարել ու անցնել Ախուրդի հետ մենամարտութիւնը այն կողմ, ինչ որ նախատեսուող գրքի համար նպատակադարձ էր։ Թէ՛ երկրորդ հրատարակութիւնը առաջինի կրկնողութիւնը լինելուց փրկելու, եւ թէ՛ պատշաճ առաջաբանը ձեռք բերելու համար, ստիպուած էի նոր մարդ որոնել։ Մեր առաջին հրատարակութեան եւ Միլանի ալպոմի հեղինակ Լ. Ագարեանը, դժբախտաբար մահացել էր։ Նոր մասնագէտներ հորիզոնում չէին երեւում կամ ինձ ծանօթ չէին։ Վերջին գրքի հեղինակի խօսքը, ինձ ոչ միայն գիտակամօրէն ամենալուրջն ու յագեցածը թուաց, այլեւ կոսմէսի, որ հեղինակը ձեռքի տակ ունի այլ նիւթեր, որոնք ինչ-ինչ պատճառներով չէր կարողացել ընդգրկել իր այդ աշխատանքի մէջ։ Որոշեցի նախատեսուող նոր հրատարակութեան համար գործակցել Արարհամ Ծախիանի հետ։ Անհնկալ։ Արարհամի հետքերը յայտնաբերուեց Լուսանկարում։ Հայ մարդ, Սուրիայից ներգաղթել է Հայաստան, տարիներով աշխատել է լուսանկարիչ-գիտնական, վերջինս է անհամար խաչքարերի, տապա-

նաքարերի, եկեղեցիների, վանքերի վիժագրութիւններ, լուսանկարել, մէկիկ-մէկիկ ծանօթացել, արձանագրել ու հաւաքել է, եւ մի օր էլ ինչ-ինչ պատճառներով բռնել է տամարը, ու հայտնաւորել։

Հետախուսւիմ մի կարճ խօսակցութիւնից յետոյ ծախքարից յետոյ մի մարդուց ելիմ ու ներկայացաւ։ Ամրակազմ ու կրթութիւն մի կիկիկացի, թողել է ամբողջ մի աշխարհ արժող խաչքարերի աշխարհն ու օրուայ ապրուստը, մի քիչ եւս անելի լաւ, ապահովելու համար, մի հրեայի մօտ հաշտակարարութիւն է անում։ Գործակցութեան առաջարկից, նախ թերահաւատ, բայց շուտով փարուեց, կորցրածը գտած երեխայի նման։ Առանց չեմ ու չեմի անցաւ գործի ու մի տաս օր յետոյ էլ, ծանօթանալով պատրաստի նիւթերին, ներկայացաւ լրացուցիչ կրկնակի մի ցուցակով եւ իր մօտ գտնուող սեւ-սպիտակ լուսանկարներով։ Լաւ էր։ Սանտրել էի Հայկական Սովետական Հանրապետութեան իր տեսած բոլոր հատորները ու մէկիկ-մէկիկ դուրս գրել բոլոր այն գիւղերն ու վայրերը, ուր նշուել էր խաչքարերի գոյութեան մասին։ Բայց լինել այդ բոլոր վայրերում ու ստուգել խաչքարերի գոյութիւնն ու նրանց պատմագիտութիւնը, գործնականում եթէ ոչ անհնարին, այլ անհագին ժամանակ էր պահանջում։

Հարստացած նոր ցանկերով ու իմ ձեռքի տակ գտնուող ստույգ տունայնների հիման վրայ կազմեցի մի նոր ցուցակ, բաժանելով ու մէկտեղելով ըստ Հայաստանի վարչական նոր շրջանների։ Վարդերնս, Մարտունի, Կամօ, Գորիս, Միսիան, Ագիգեկով, Եղեգնաձոր, Թումանեան, Իջեւան, Ստեփանաւան, Դիլիջան, Աշտարակ, Ապարան, Թալին, Արարատ...։ Նշեցի՝ ամէն մի շրջանի այն գիւղերն ու վանքերը, որոնց մօտ կամ շրջակայքում կարելի էր գտնել խաչքարեր ու ծանրաբեռնուած մի մեծ ծրագրով վերադարձաւ՝ կրկին Հայաստան։ Հայաստանի ձոր ու սարերում խաչքարերի հետքերն ընկնելու, խաչքար որոնելու՝ լուսանկարելու։

Լուսանկարիչն մի քիչ ծուռ է նալում ծրագրիս, շրջան-շրջան, գիւղ-գիւղ կազմումս նիւթերիս։

Ուրաբեանը, ասում է, ուզում էր, որ լուսանկարեմ ամէն մի տեսած խաչքարս, բայց ինքը չէր տեսած, իսկ դու դրանք արդէն նշել ու պատրաստել ես, աւ նոր գործ է, չենք կարող հասցնել։

Համոզում եմ, որ ամէն մի շրջան երկու-երեք օրից կը վերջացնենք, իսկ ամբողջ աշխատանքը՝ մէկ-երկու ամիսից։ Մանուկը առաջին գրքի համար մօտ հազար խաչքար էր նկարել, իսկ դրանցից միայն 1500 հատ ենք օգտագործել... Եւլն... ու որոշում ենք սկսել աշխատանքի Վարդերնսից։

Կտրում անցնում ենք Երեւան - Մեւան - Կամօ - Մարտունի - Վարդերնս ճանապարհը, որպէսզի նոյն երթուղիով վերադառնանք դէպի ետ՝ Երեւան առաւելագոյն տաս օրից, աշխատանքը աւարտած։ Բայց այստեղ է, որ ասում եմ՝ տան հաշիւը, պագարում չբռնեց։

Մեր առաջի գրքի լուսանկարման աշխատանքներին մասնակցում էի նաեւ ես։ Չգիտեմ ինչ պատճառով, չէի եղել Վարդերնսի մօտ, արդէն այդ հատորի մէջ ծրագրուած էր ներկայացնել Վարդերնսի Մեծ Մագրա գիւղից մի հին խաչքար, 881 թուական, իշխան

Գրիգոր Ատրնէրսեհեանի խաչքար, որով մեծ լայնութիւնների ու նորութիւնների շատ չէի սպասում։

Առաջին օրն իսկ եղանք գործնական։ Ուղեցիկը ներկայանալով շրջանի առաջին քարտուղարին, աշխատանքի իրաւունք ու օժանդակութիւն ձեռք բերելու՝ մեզ առաջնորդող բաւական մի տեղացի ունենալու, եւ անշուշտ հիւրանոցի՝ գիշերելու հարցը լուծելու համար։

Օրն սկսաւ իրիկնամայ, առաջինը դեռ իր տեղում չէ, ասել է կը վերադառնայ բայց չէր երեւում։ Ի վերջոյ ժամը 18:00-ի մօտերը շրջանի առաջ կանգ առաւ մի ՆիվԱ (սովետական Lada մակնիշի ատոմեքենայի Jeep-ի մի տեսակը), որից դուրս ելաւ ու գործնական քայլերով չէնք մտաւ երիտասարդ մի մարդ։ Շուտով երեսնաւոր լուսանկարիչն էլ, որ գտնուում էր վերաներում, ու ինձ հրապարակեց ներս։ Պարզուրի, որ նորեկը սպասուողն էր՝ առաջինը։ Նոր էր այդ շրջանում։ Երեսնացի էր, վեց միսի առաջ պաշտօնակոչել էին իր նոր աշխատանքին։ Ծառ կարճ մի զրոյցից յետոյ, յստակացաւ ամէն ինչ։ Առաջինը արդէն իսկ տեսնակ էր «Երեւանի» գործունէութեանը. իրեն ծանօթ էր նոյնիսկ, հրատարակչութեան դեռ վերջերս լոյս ընծայած «Աղթանաք»։ Ամէն ինչ շատ արագ ու գործնական մի մթնոլորտում կարգաւորուեց։ Երրորդ քարտուղարը արդէն իսկ ապահովել էր հիւրանոցում տրամադրելի ամենալաւ տարաւտ համարներից մէկը, մինչ այդ առաջինի մօտ էին հաւաքուել երկրորդ քարտուղարն ու այլ պատասխանատու պաշտօնեաներ, որոնք փորձում էին մեր աշխատանքը լաւագոյն կազմակերպել։ Ծոռով գտնուեց նաեւ մեզ առաջնորդելիք անձը, շրջանին լուսատեղեակ մի խանդավառ երիտասարդ՝ Նայիրին, որը նախկինում եղել էր շրջանի պատմական իւրաքանչեաների պահպանման վարչութեան պատասխանատու, իսկ այժմ աշխատում էր տուրիզմի բնագաւառում։

Պայմանաւորում ենք յաջորդ օրուայ համար, բայց

առաջինը մեզ բաց չի թողնում՝ սպասցնում է։ Ցատում է, որ հանդիպումը այսպէս ուշի է մնացել, բայց ինչ անել, շրջանում աշխատանքային ձեռն ժամանակ է, պէտք է խոտհոններ ժամանակակից, անկորուստ ու որակով կատարել։ Կիրառում են նոր մեթոտ, շրջանը բաժանել են որոշ մասերի եւ միասնական ուժերով, հերթափոխութեամբ կատարում են խոտհոններ, շարժում, աւտոմեքենայ լաւարատորիայի ստուգումից յետոյ հաւաքում ու ամբարում են հնձնած խոտը։ Ամէն մի տեղամաս ու աշխատող կայսի, մերենայ, ռատիօ կապի մէջ է առաջինի թէ գրասենեակի եւ թէ ՆիվԱի հետ։ Շուտով միացնում են TV-ին ու Երևանը իր «Լրաբեր» լրատու ծրագրով բաց է թողնում այդ օրն իսկ կատարուած հաղորդումը, շրջանում ծաւալուած խոտհոնի ու կիրառուող նոր մեթոտի մասին, ահա եւ առաջինի «չքննողանք»։ Ժամը 20:30 է։ Առաջինը ամբողջ օրը դեռ տուն չի մտել՝ մի տեղ հանգստացել, բայց մեզ պարտադիր մի սիրալիութեամբ հրաւիրում է ընթրիքի, որից յետոյ էլ դեռ պէտք է գնայ, մինչեւ ուշ գիշեր շարունակուող աշխատանքները տեղում մի անգամ եւս հսկելու։

Յաջորդ օրը առաւօտեան, պարտադիր նախաճաշից յետոյ, սկսում է նաեւ մեր աշխատանքային օրը։ Մրադրել ենք մինչեւ ժամը 13:00-ը հետախուզական արշաւներ կատարել նախաճաշուած վայրերում, ստուգելու եւ տեղում որոշելու մեր լուսանկարելիք խաչքարերը։ Ըստ հերթականութեան պէտք է ստուգենք Ակունք (Ղոթարույաղ), Սովետական (պէտք է ճշդեմ այդ գիւղի հին կամ պատմական անունը, այս գիւղի տարածքում մի բոլոր վրայ լուսանկարեցիք հսկայ, մենաոր մի խաչքար), Դաշքեն, Զոր, Նարիմանլու, Ազատ (Աղբիւր), Մեծ եւ Փոքր Մագրա, Ծափակ, Տորֆաւան, Կարճաղբիւր, Մովակ (Եարփուզլու), Լճաւան ու Մաքենեաց վանքը։

Ծարմակիկ

Վարդերնս, Սովետական, մենաոր խաչքար

ՔԻՒՐՏԵՐԸ ԵՒ ՄԵՆՔ

Գրեց Տոքթ. Գրիգոր Գրիգորեան

Հայ Դատը ներկայիս անկ վիճակի մը մէջ կը գտնուի, անոր հետապնդման բոլոր հնարաւոր ուղիները դժուարին եւ հակապակաս ճատնէջներով խալիւմնում են: Նոյնիսկ զարտուղի ու քովնոյի ուղիներ որոնողները տրամաբանական եւ գործնական ելքի մը չեն կարող հասնիլ:

Նման իրադրութիւն մը յուսահատութիւն ենթադրելով հանդերձ, յուսահատական պետք չէ ըլլայ: Հայ Դատը քննարկելէ խուսափիր իրականութենէն փախչիլ կը նշանակէ, ուստի պետք չէ խուսափիլ զայն ուսումնասիրելէ, դժուարութիւնները ասմամբելէ, արգելքները ճշդելէ անոր հանդէպ գործնական եւ իրապաշտ դիրքաւորում մը ցուցաբերելով: Հայ Դատը եւ անոր լուծումը երկարատեւ եւ հեռակայ նպատակներու հետապնդում կը պահանջէ, դժբախտաբար անմիջական կարճատեւ եւ շուտափոյոյ լուծումներ գոյութիւն չունին:

Հայ Դատի հետապնդումի մանապարհին, որոնումները յաճախ մեզ դէմ յանդիման կը բերեն քիւրտներուն եւ քրտական հարցին: Քիւրտները վերաբերեալ զանազան մտնեցումներ գոյութիւն ունին. ընդհանուր առմամբ նպատատուր եւ լաւատես: Շատեր քիւրտներ կը դիտեն որպէս թուրքերու ազգային գերեզմանափորը եւ «քշմամիսն թշնամին բարեկամն է» տեսութենէն ելլելով, ջերմ զգացումներ կը տածեն քիւրտներու նկատմամբ: Նման մտածողներ վեժմանքութեամբ պոտոր զգացումներ մղուելով, թուրքի կործանումի իլոճէն անդին գտնուող տեսարաշտ չունին:

Շատեր պատմական Հայաստանը քիւրտներով բնակեցում տեսնելով, իսկական վտանգը քիւրտներու մէջ կը գտնեն: Հաստատուլով թէ օր մը քիւրտը անկախութիւն պիտի տանան, անոնք Հայ Դատի իսկական թշնամիները քիւրտները կը նկատեն: Ուրիշներ, հակապակաս ջարդերու մէջ քրտական մասնակցութիւնը չեն կրնար ներել եւ սրբագած ոյս մը կը պահեն:

Քիւրտները միասնական ճակատ մը չեն կազմեր: Անոնք բազմաթիւ եւ երբեմն իրերամերձ ցեղախումբեր կը բաղկանան եւ անոնց հետ կազմակերպում համագործակցական աշխատանք տանելու դժուարին առաքելութիւն մըն է: Քրտական ազգայնական որոշ կազմակերպութիւններ զգուշով հաշտութիւն եւ անոնց հետ կազմակերպում համագործակցական աշխատանք տանելու դժուարին առաքելութիւն մըն է: Քրտական ազգայնական որոշ կազմակերպութիւններ զգուշով հաշտութիւն եւ անոնց հետ կազմակերպում համագործակցական աշխատանք տանելու դժուարին առաքելութիւն մըն է: Քրտական ազգայնական որոշ կազմակերպութիւններ զգուշով հաշտութիւն եւ անոնց հետ կազմակերպում համագործակցական աշխատանք տանելու դժուարին առաքելութիւն մըն է: Քրտական ազգայնական որոշ կազմակերպութիւններ զգուշով հաշտութիւն եւ անոնց հետ կազմակերպում համագործակցական աշխատանք տանելու դժուարին առաքելութիւն մըն է:

Թուրքիայէն ներս հակաթրքական գործնական զինեալ պայքար մղելու համար հայերը կը կարօտին բազմաազգար մարդկային զինեալ անհատներու եւ բազմամիլիոն տղայ պիտուտի մը, ինչ որ ներկայ պայմաններու մէջ իրականացիլ չէ: Հայկական ուժերով եւ ճիւղականով, նոյնիսկ ցանկութեան պարագային, կարելի է շուտապէս արդիւնքի հասնիլ: Իսկ օտար ուժերով ու դրամով ճնշման աշխատանք հետադիմութիւն մը կը գտնուի ու ձեռնհաս գործունէութիւն մըն է:

Կարելի է յուսել թէ քրտական պայքարը օր մը թրքական հանրապետութեան մասնաւորումի պիտի առաւելորդէ եւ այդ մասնաւորումի ընթացքին Հայաստանը, տակնուվրէժ օժանդակութեամբ, կարող է իր սահմանները դէպի հարաւ ընդլայնել: Սակայն ասիական կարելի պիտի ըլլայ միմիայն հակաթրքերով քրտական կամքին եւ ի հետեւի քիւրտներու ցանկութեան:

«ՊԱՅՔԱՐ»

ՀԱՅՐԵՆԻ ԶԱՅՆԱՍՓԻՒՌԻ ՀԱՂՈՐԴԱՑԱՑԸ

Հարապայքի մարտիկայի հայութեան համար ներկայումս ծայրասփիւրջ հարցերով մեզ ծայրասփիւրջում ամէն օր Պուէմու Այրէնի ժամանակով ժամը 19-ից 20-ը, ներկայումս ժամանակով ժամը 02-ից մինչեւ 3-ը: Հայ մասնաւորում ենք հայերէն հարցերով մեր իսպաներէն ամփոփումով, 31.64 եւ 31.68 մեքը պիտի ներկայ, 9480, 9470 բիլիոնը յաճախականութեամբ:

Ունկնդիրներին խնդրում է գրել իրենց կարծիքը հարցերով իր լսելիութեան եւ բուն բովանդակութեան մասին:

ՀԱՅՐԵՆԻ ԶԱՅՆԱՍՓԻՒՌԻ ՏՆՕՐԻՆՈՒԹԻՒՆ

ԱՆՄՈՒԱՆԱԼԻ ԶԵՌԱՐԿ ՄԸ

ՏՈՐԱՆԻ «ՔԱԶ ՆԱԶԱՐ»ԻՆ ՆՈՒԻՐՈՒՄԱԾ ԳԻՆԵԶԶՕՐԸ ՀԱՄԱԶԳ.

ՈՒԽՏԱՌՈՒԹԵԱՆ ՀԱՆԴԵՍԻ ՎԵՐԱԾՈՒԹԵԱՆ ԱԼԵՔ ՄԱՆՈՒԿԵԱՆ ԿԵԴՐՈՆԻ ՄԵԶ

Կիրակի, 23 Նոյեմբերին, Պէյրուքի Ալեք Մանուկեան Կեդրոնի Մշակ. Յանձնախումբի կազմակերպած Գինեզ-ընդունելութիւնը, նուիրում Տիրան Աճեմեանի վերջերս լոյս տեսած «Քաջ Նազար» երկին, Հերթական ձեռնարկներու շրջանին վրայ աւելցող պարզապէս նոր օղակ մը չէր:

Տարբեր էր միւսներէն: Նախ՝ անոր համար որ «ամենայն Հայոց բանաստեղծ» Քաջ Նազար» մեր անկախութիւն երգիծական հերթականներէն մէկն էր, նկարագրաբարձր՝ մեր ասակաւոր երգիծականութիւնը: Բնական լոյսով, եւ յառաջաբանով՝ յետ-երեւելեան սփիւռքային ամէնէն վաղեմական բանաստեղծներէն եւ ամէնէն հոգեւ զգրականագէտներէն մէկուն՝ Վահէ Վահեանի գրելով:

Յետոյ՝ այս գեղատիպ ու դժուարին հրատարակութիւնը կ'ընդգործէր լիբանանեան պատերազմին պարտաբան գեղեցիկ պայմաններուն տակ, եւ, նիւթական հազուադէպ համագործակցութեամբ ազգային-եկեղեցական հիմնական հարցերու շուրջ դեռեւս տարակարծիք եղող կեդրոններու: Տակաւին՝ 1986 տարին կը հանդիսանար վատաբաւոր երգիծականութիւնը անդամագործական սխալագործութեան շրջանը 50րդ տարին...

Վերապէս՝ երկրի բազմազան սուր տագնապին Հեռանկարով սկսած երեւելութեան տարբերակի տեղադրութիւնը դէմ թուր կանգնելու գնահատելի այս փորձը կը գեղեցիկ գեղարուեստական եւ մշակութային աւելի լայն իմաստ եւ նշանակութիւն, ազգային իրաւունքներու տարողութիւն... Արդարեւ, Տիրան Աճեմեանի «Քաջ Նազար» երկին նուիրում այս գինեզները, Ալեք Մանուկեան Կեդրոնի հաշտութեան բազմութեան համար վերածնունդ համազգային ուխտագրութեան հանդիսութեան մը: Անոնք եկեւէին անխտիր բոլոր հասարակական ու բոլոր դասերէն: Հոն փութացած էին քառամաները, քառամանեաններն ու ութսունամանեանները... կարծէք մեծաբնու ոչ միայն

ընդմէջէն մեծաբնու դիմադրական ոգին:

Ձեռնարկի ընթացքին դրուատելի արժանացան դիմադրական ոգին, վերապրելու վճռականութիւնը, յոռեգոյն դիպուածներն անգամ յաղթահարելու անհրաժեշտութեան գիտակցութիւնը որ կը յառաջանայ մարդկայնական ու ազգային խղճմտանքի ճառագայթումէն...

Ալեք Մանուկեան Կեդրոնի Մշակ. Յանձնախումբի աստիճանական կատարեց հազարաւորութեան դասախոս եւ Հ.Բ.Ը.Մ.Ի «Խոսնակ» ամսագիր խմբագիր Պարոյր Արզաշեանը, որ կուռ ոճով ու կշռադատութեամբ խոսքերով բացատրեց այս հազարաւորութեան վախճանական նպատակը եւ գոհունակութեամբ հաստատեց թէ՛ հակառակ պատերազմին տարբեր գաղափարներու, եւ արեւմտեան յրջաններուն մէջ «կաշտող ու մնացող մեր հաւաքականութեան գանգուռային կարիքը, գիտակցութեամբ վճռականութեամբ եւ ԱՆՏԱՐԿԱՆԱԼ ՀԱՄԱՐՈՒՄ» մնացած են «իրմէ ակնկալուած պարտականութեան համբուն վրայ», ի պիտի նիւթարարական գոհունակութեանց եւ «երբեք մը» ի գին ունակ կեանքին... որպէսզի պահպանուի լիբանանահայ անխտիրութիւնը գաղութի յարաբերութեան հետ...

Սրանք իմ ծախողներուն արժանանցը Պարոյր Արզաշեանի վերանորոգ գնահատութեամբ աշխատանքը շարունակելու հրաւերը:

Ապա, ծանօթ արուեստագիտուհի եւ արուեստասէր, լիբանանահայ նկարչութեան խոհուն մեկնաբան Տիկ. Սեդա Պարսումեան-Տառնյան հրաւիրուեցաւ խօսք տանելու:

Պարսումեանի խօսքի յոռեգոյն դիպուածներն անգամ արժանաբար հեղուկացան, ճակատագրապատեւեան հերթումին մէջ:

Աւետիք իսահակեան իր «Կտակ»ին մէջ կը գրէր՝ «Բայտի կուտանք կամ է թեւ»:

Բայց դիպուածն է տիրական...:

Ինչ որ պարագան է «Քաջ Նազար»ներուն, որոնք հաւատադրել կամ դիպուածներուն բերումով կը հասնին բարձրագոյն իշխանութեան դիրքին: «Քաջ Նազար»ներուն կը հակադրուին անոնք որոնք դիպուածի հերթներն են, այլ յոռեգոյն դիպուածներէ անցած եւ զանազան արեւմտարեւել հերթները: Այս վերջինները սփիւռքի մէջ ապրելով մեր պատմութեան ամէնէն ճշմարտագէտ պահերէն մէկը, իրենց երկերով յաղթահարած ալ են յոռեգոյն դիպուածները, երբեք իրենցով ճանաչած յարաբերութեան վտանգներու, եւ ամբողջացուած են ճշմարիտ հրատարակութեան կ'անհրաժեշտութեան, ինչպէս նաեւ երգիծագիր Յովհաննէս Արզաշեանի (նիկա)։

Սրանք բուն ծախաւորութիւններով բարձր գնահատեց Տիկ. Ս. Պ. Տառնյանի հաղորդական ու վարակիչ ելույթը, որ յաղորդեց զօրացնել հոգեւորագոտութեան կապը ճշմարիտ հերթներուն հետ...

Հերթը վարպետին էր: Բոլորին նայուածքները գինը կը հրաւիրէին թե՛ յայտնուելու յոռեգոյն լիբանանահայ հասարակութեան բնութիւն, բայց կարծիք «յաւուր պատգամ» խօսքի մասնաւոր իր փրկութիւնը թախանձող չէտով մը բաւ: «Օտնան եք իմ գտնուել, շոյուած եմ պիտի ըսէր, եւ վերջը»:

Սակայն, երբ իր խորատու յայտնաբերող կարողութիւններով աշխարհի մէջ արդար ակնկալութիւններ համակերպ հեղուկութեամբ բարձրացաւ եւ, չորհրդակցական բանի մը ինքնակախութիւնը արտաբերելով, կարծիք տանելու պէս որոյնք

ՏԻՐԱՆԻ «ՔԱՋ ՆԱՋԱՐ»-ԻՆ ՆՈՒԻՐՈՒԱԾ ԳԻՆԵՉՈՒԸ...

Շար. էջ 14-էն

ամսուներէ... եւ սկսաւ...
գիծերու լեզուի կողքին իր տիրապետած երկրորդ տրամաբխի լեզուով գեղու...
Կանչում է կրկին, կանչում անդադար
էն չմնող երկրի կարօտը ամբում,
Ու բեկերս ահա փռած տիրաբարձ
Թռչում է հոգիս, բռնում դէպի տուն:
Ուր որ հայրենի օմայի առաջ
Վաղո՛ւց կարօտով սպասում եմ ինձ,
Ու ամբան երկար գիշերը նստած՝
Խօսում եմ Լոռու հիմ-հիմ ֆաշերից...
Յուզումի ալիքը բարձրացած հասած էր կոկորդին ու խղճեցաւ ճայնը, սակայն ուժերը հաւաքելով շարունակեց՝
Է՛յ հիմ ծանօթներ, է՛յ կանաչ սարեր,
Ահա ձեզ տեսայ ու միտս ընկան,
Առաջը եկան երջանիկ օրեր,

Սիրելի դէմքեր, որ հիմի չկան...
Դարձեալ բղձկում ու դարձեալ խղճում... եւ սակայն յամոնեցաւ շարունակել մինչեւ առաջին երգի («Անոյշ» պոէմի) վերջաւորութիւն:
Ոգեւորուած սրահը երկար վայրկեաններ ծափահարեց... ծափողջուներ...
Իր գագաթնակէտին հասած էր ֆաթարսիւր...
Ին ամբողջովին հասկնալի էր 83ամեայ վարպետին այս հոգեբանական ետդարձը դէպի թումանեանական կախարդական աշխարհը, դէպի մաքրամաքուր սկզբնաղբիւրը մեր էութեան...
Ապա, վարպետը անխոնջ սկսաւ մակագրել եւ ստորագրել «Բալ Նազար»ի գեղատիպ հատորէն օրինակներ... Թուրքերով «23 XI 86...» եւ հուսկ ուրեմն, հիւրասիրութիւն՝ հայկական մեղեդիներուն ընկերակցութեամբ:
Իսկապէս, Ալեք Մանուկեան կեդրոնի 23 նոյեմբերի

կերակրէ երկար ժամանակ պիտի մնայ որպէս հոն ներկայ գտնուողներու հոգիին կերակրէ, ուր կարծէք հայոց Աստուածորդին իր խօսքը ուղղելով վճատեալներուն, հաւատազուրկներուն ու ճակատագրապաշտներուն կ'ըսէր՝
...Ձի՞ խոռվեալ էք եւ ընդէ՞ր խորհուրդք ելանք ի սիրտս ձեր:
Տեսէք գանձս իմ եւ գոտս, գի ես նոյն եմ. շօշափեցէ՛ք զիս եւ տեսէ՛ք, զի ոգի՛ մարմին եւ ոսկերի՛ ոչ ունի, որպէս զիս տեսանէ՛ք զի ունիմ:
(Ղուկ. ԻԴ. 38, 39, 40)
Իսկապէս շնորհաւորելի ձեռնարկ մը:
Հարկ է շարունակել գոյամարտը:
ԳԱՍՊԱՐ ՏԵՐՏԵՐԵԱՆ
27 նոյ. 1986
«ՋԱՐԹՕՆԻ»

ԱՄԵՆԱՅՆ ՀԱՅՈՑ ԿԱԹՈՂԻԿՈՍ Տ.Տ. ՎԱՋԳԷՆ Ա. ՀԱՅՐԱՊԵՏԻ Ա. ԾՆՆԴԵԱՆ...

Շար. էջ 9-էն

գօտեանդոսած՝ աշխարհի բոլոր մեծ ու փոքր պետութիւնները թող գտնեն խաղաղ կեանքի ու համերաշխ գործակցութեան ճանապարհները, միասնական ճիգերով՝ համբերութեամբ ու լաւատեսութեամբ:
Եկէք միմիարուե՛ք այսօր այն հաստատով, թէ երկնաւոր խաղաղութեան գաղափարը յաղթութեամբ է պատկուելու, զի նա է համիդանում հօգորագոյն գէնը: Եւ ուր որ է, թող վերցնի խաղաղութեան գէնը, գէնը աստուածասիրութեան, գէնը մարդասիրութեան, գէնը իրա յաղթութեան:
Եւ յայնժամ պիտի իրականանայ տեսիլք մեծ սաղմոսերգոյի՝
«Արդարութիւն եւ խաղաղութիւն համբուրեցիցին» (Սաղմ. 86.11):
«Շնորհիք, սեր եւ խաղաղութիւն Տեառն մերոյ Յիսուսի Քրիստոսի, եղիցին ընդ ձեզ այժմ եւ միշտ»: Ամէն:

ՎԱՋԳԷՆ Ա.
ԿԱԹՈՂԻԿՈՍ ԱՄԵՆԱՅՆ ՀԱՅՈՑ

ՏՕՆԱԿԱՆ ՕՐԵՐՈՒ ԱՐԱՐՈՂՈՒԹԻՒՆՆԵՐ

ՅՈՒՆՈՒՍԱՐ 7-ին, Չարեհշաբթի, Մեհեղոյ, Ս. Պատարագ կը մատուցուի Ագգ. գերեզմանատան Ս. Երրորդութիւն եկեղեցւոյ մէջ, ժամը 10:30-ին, որմէ վերջ կը կատարուի հոգեհանգիստ: Օձիւկալիւսները կ'ուղեւորուին բոլոր եկեղեցիներէն ժամը 9:30-ին:
ՅՈՒՆՈՒՍԱՐ 11-ին, Կիրակի, Ս. Պատարագի աւարտին կը կատարուի Խաղողի Օրհնութիւն:

ԳԻՒԱՆ ԱՌԱՋՆՈՐԴԱՐԱՆԻ

ՀՐԱԽԷՐ

Յունական-հայկական եւ արեւելեան ոճով իրեղեններու, խմիչի, ուտեստեղեններու եւ զարդեղեններու ցուցավաճառումին:
Նարտի, ճատրակ, վիտո-ֆիլմ ֆաւերներ, սրնկի, ձկնի, համրիչ, բացիչ, ֆիլմ, ձեռագործներ, նկարներ եւ արեւելեան տմայիմ ու խոհանոցային առարկաներ, սրճամաններ, արձաններ եւ այլ ձեռագործ իրեղեններ:
Յախճապակիի (փորսքէ), մետաղներու եւ կտաւի ձեռային գործեր:
Ֆիշնէի, ձուրի, վարդի, սերկեւիլի, կերասի անուշներ. փքմէզ, լոխում, մեղր, սուսամ, փաթէլ, բուզ, լէպլէպի, փիսթաշ, բարամա, լափերտա, չիրոզ, խաւար, օղի-ուզո, ռեշիմա, սումաշ, շագամակ, մահլէփ, սալէփ, տոլմա, ձիթալիզ, ձիթապտուղ, բահիմ, շափար, անուշներ, եւայլն:
Ճամբորդութեան համար աժան տոմսերու, պանդոկներու, շրջապտույտներու եւ վարձու ինքնաշարժի մային զիրութիւններ:
Մեղեղեան բուրդերու եւ հպատակութեան միջոցներ:
Սպասելով ձեր բարի այցելութեան, առայժմ ԿՈՐԻԹԻ փողոց, բիւ 4777. Էնթաւայն 72-3767:
ՍԵՐԴԱԿ

Panadería Oriental

de Juan Der Ghazarian e hijos
PAN Y EMPANADAS ARABES
Domingos abierto - Descuentos a instituciones
ATENCION: SI UD. NOS TRAE EL RELENO, NOSOTROS LE HACEMOS EL LEHMEYUN
GORRITI 4719. CAP. T.E.: 71-7924

Atelier de cocina

de Sona de Guezikaraian
Curso de cocina y repostería armenia e internacional

Lun. y miérc. de 14,30 a 16,30 y de 17.30 a 19,30
Sábados de 15.00 a 17.00
Encarque con anticipación para sus reuniones, comidas y postres orientales e internacionales
NAZCA 486. 8° A. Capital. T.E.: 613-8211/566-6685
(llamar de 18.00 a 22.00 hs.)

CHADA Refrigeración

Venta, instalación, mantenimiento y service de Cámaras Frigoríficas • Heladeras comerciales Freezers • Bebederos agua fría • Conservadoras Aire acondicionado central
Experiencia y garantía avaladas por la colectividad
HONDURAS 4861. CAP. 72-1724

ESTUDIO JURIDICO

Dr. Bautista Kuyumdjian
Dr. Gabriel E. Williams
Dra. Patricia Kuyumdjian de Williams

Tucumán 1438 - Piso 7°
Tel. 40-6809/7112/49-7049

ԱՄՈՒՍՆԱՑԵԱԼԶ

ՀՐԱՆԴ. ՔՈՉԱՐԵԱՆ
ԸՆԴ.
ՄԱՐԳԻՐԵ ՇԵՆԼՁԻՄԵՆԵԱՆ
ԿՆՔԱՀԱՅՐՈՒԹԵԱՐԻ՝
ԱԼԵՔՍԱՆ ԳԱՐԱԳԱՇԵԱՆԻ
ՀԱՅԿՈՒՀԻ ԳԱՐԱԳԱՇԵԱՆԻ
Շաբաթ, 27 Դեկտեմբեր
1986, Ս. Գրիգոր Լուսաւորիչ
Եկեղեցւոյ մէջ:

ՏԱՐԱԾԵՑԷՔ

«ՍՄՐՏԱՐԱՊԱՏ»

Su café molido al gusto oriental

Gran Visir

Boedo 510.

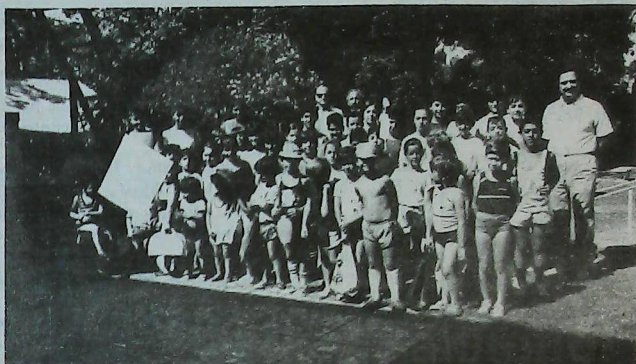

Remises
Sepellos
Traslados

CORALLO, CUFARO Y CIA.

CORDOBA:

"Escuela de Verano" de la U.G.A.B., la diversión de los chicos

Desde el 15 de diciembre ppdo. funciona en U.G.A.B. la "escuela de verano" en la que se reúnen numerosos niños para pasar sus vacaciones con alegría. Para ello,

son dirigidos en diferentes tareas, por el profesor Alfredo Petre, quien es asistido por los jóvenes Sergio Delanian, Tesi Nourikhan y Lorena Melidonian.

Los niños disfrutan de la pileta y de las cómodas instalaciones de la U.G.A.B. en días realmente inolvidables.

U.G.A.B

80

(viene de pág. 7)

de un millón de dólares para la construcción de un colegio en Toronto, Canadá.

En estas tres capitales, como en todas las filiales, estos festejos tienen un solo fin y un común denominador: la preservación de la armenidad en la diáspora, por medios educativos, culturales y sociales, enseñando a los nuestros y haciendo conocer a los demás

nuestra historia milenaria, nuestras tradiciones, nuestra religión cristiana y sobre todo, nuestros justos reclamos.

Al ver y palpar toda esta tarea, uno se siente orgulloso de su nacionalidad y más si es socio o adherente de la querida U.G.A.B.

¡Piénselo! ¡Méditelo!

Hovsep

Dr. Jorge G. Derkrikorian

Odontología, Cirugía y Traumatología

Bucomaxilofacial

Lunes a Viernes 14:30 a 20:30 Hs.

T.E.: 551-4075

Olleros 4165 - 1° A

Confitería "Armenia"

PRODUCTOS ORIENTALES

T.E.: 71-4571

Scalabrini Ortiz (ex Canning) 1317

TERKA

S.A.C.I.F.I. y A.

Fábrica de tejidos

Fábrica.

Sarandí 2899. San Justo. Bs.As. T.E.: 651-1651/0634

Administración y ventas:

Moreno 1235. Cap. T.E.: 37-3829/37-6102

Sociales: Enlaces:

MALHASSIAN-EKSHIAN

El viernes 26 de diciembre ppdo., en la Catedral San Gregorio El Iluminador, contrajeron enlace Armand Malhassian y Silvana Ekshian, en una ceremonia que fue apadrinada por Peter Cuyoumdjian y Mary Flor Malhassian de Cuyoumdjian.

Los padres de los contrayentes son Susana Astaridjian de Malhassian y el presidente de la U.G.A.B. local, Sr. Antranig Ekshian y su esposa, Shushan Shahinian de Ekshian.

KOKAKIAN-YESILCIMENTIAN

El sábado 27 de diciembre ppdo., también en la Catedral San Gregorio El Iluminador, fue bendecido el enlace de Hrant Kokakian y Markrid Yesilcimentian.

Fueron sus padrinos Hai-ghui y Alexan Karakasian.

Nacimiento:

SACHA MIGUEL YOUSSEFIAN

Para alegría de sus hermanitos y de sus papás, Andrés y Liliana Youssefian, hace unas semanas nació el pequeño Sacha Miguel.

Son sus abuelos, Surén y Nelly Youssefian y Vanik y Alicia Hossian.

Cocina Chantilly helada de frutillas

INGREDIENTES:

500 grs. de frutillas,
300 grs. de azúcar,
2 cucharadas de vodka,
1 litro de crema de leche,
frutillas o chantilly, para adornar.

PREPARACION:

Lavar las frutillas, quitarles los cabitos y licuarlas.

Agregar el azúcar y dejar que se disuelva, revolviendo.

Batir la crema fresca a punto de chantilly muy firme. Para ello, agregarle una pizca de goma de tragacanto en polvo.

Mezclar suavemente las dos preparaciones.

Perfumar la crema con el vodka.

Echar la preparación en un molde redondo y llevar al congelador durante tres o más horas.

Desmoldar el helado en una fuente apropiada. Adornar alrededor y encima con frutillas y crema.

Nota: puede prepararse más rápidamente este postre con pulpa de frutilla envasada.

SURFING

SRL

Telas de plush-jersey-pliqué-ribb-morley-toalla-etc.

Ropa interior Varielean

Ropa deportiva Cameron

Lavalle 2486. Larrea 377.

Pueyrredón 358 (1052) Capital.

T.E.: 47-1381

DONIO S.R.L.

Taller de Marmolería

Monumentos de alta calidad. Mesadas, frentes e interiores

Especialidad de "Jachkar" bajo el asesoramiento de Manuel Gheridian

CHARLONE 1245*51. CAPITAL.

T.E.: 551-3040/7165

EL PROFESIONAL LOS RECETA BARTAMIAN LOS DISEÑA SU HIJO LOS PREFIERE LINEA PIE/RECTOR DE ORTOPEDIA BARTAMIAN

Calzado Correctivo

Calzado Deportivo

CALZADO CORRECTIVO
A PRUEBA
DE CHICOS-
CALIDAD Y
DISEÑO

PLANTILLAS
CORRECTIVAS

Ortopedia Bartamian
también las pone
a sus pies.

ARTICULOS DE ORTOPEDIA EN GENERAL

Descuentos desde el 30% a Obras Sociales.
Consulta con su Obra Social sobre otros beneficios.

ORTOPEDIA **Bartamian**

Av. Belgrano 1699 Tel. 45-5213 Bs. As.
Av. 7 N° 1134 Tel. 3-4935 La Plata

Periódico Armenio "SARDARABAD" de la ASOCIACION CULTURAL TEKEYAN

Redacción y Administración
Cnel. Niceto Vega 4770

1414 CAPITAL FEDERAL

T.E.: 771-2530

Horario de atención: Lun. a vier

de 10.00 a 19.00 hs.

Registro Nec. de la

Propiedad Intelectual

278.315

Director

NAHABET NAHABETIAN

Corresponsalia, receptoria de

aviso y suscripciones en

BRASIL

Sr. Hrair Chahinian

Av. Coxingui 191 Ap. 84

Cep. 00579 San Pablo

T.E.: 813-6731

URUGUAY

Dr. Pedro Danielian

Benito Blanco 675. Ap. 201

T.E. 70-3114 Montevideo

CORDOBA

Sr. Luis Sourenian

Camacú 146

5.000 CORDOBA

T.E.: 51-4663